

CASESTUDY

OESTERS IN DE EU

PRIJSSTRUCTUUR IN DE TOELEVERINGSKETEN

FOCUS OP FRANKRIJK, IERLAND
EN NEDERLAND

EUMOFA

European Market Observatory for
Fisheries and Aquaculture Products

OKTOBER 2022

WWW.EUMOFA.EU

Manuscript voltooid in oktober 2022.

De Europese Commissie is niet aansprakelijk voor de gevolgen van hergebruik van deze publicatie.

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2022

© Europese Unie, 2022

Het beleid inzake hergebruik van documenten van de Europese Commissie is gebaseerd op Besluit 2011/833/EU van de Commissie van 12 december 2011 inzake het hergebruik van documenten van de Commissie (PB L 330 van 14.12.2011, blz. 39).

Tenzij anders vermeld, is het hergebruik van dit document toegestaan onder een Creative Commons Naamsvermelding 4.0 Internationaal (CC-BY 4.0) licentie (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Dit betekent dat hergebruik is toegestaan op voorwaarde dat de nodige credits worden gegeven en eventuele wijzigingen worden aangegeven.

Voor elk gebruik of elke reproductie van elementen die geen eigendom van de Europese Unie zijn, moet mogelijk rechtstreeks aan de respectieve rechthebbenden toestemming worden gevraagd. De Europese Unie heeft geen auteursrecht op het volgende element:

omslagfoto: © JDimaSid/Shutterstock - Ref 1165483426

PDF KL-06-22-088-NL-N ISBN 978-92-76-47613-9 doi: 10.2771/901609

VOOR MEER INFORMATIE EN OPMERKINGEN:

Directoraat-generaal Maritieme Zaken en Visserij

B-1049 Brussel

E-mail: contact-us@eumofa.eu

Inhoudsopgave

OVERZICHT	1
LIJST MET ACRONIEMEN	3
1. TOEPASSINGSGEBIED EN INHOUD	4
1.1 Toepassingsgebied van de casestudy	4
1.2 Inhoud van het rapport.....	4
2. BESCHRIJVING VAN PRODUCT EN MARKTEN	5
2.1 Biologische en commerciële kenmerken	5
2.2 Wereldproductie	8
2.3 EU-productie	9
3. DE FRANSE MARKT	14
3.1 Structuur van de toeleveringsketen	14
3.2 Kenmerken van de Frans markt en verbruik	22
3.3 Prijstransmissie in de toeleveringsketen	27
4. DE IERSE MARKT	35
4.1 Structuur van de toeleveringsketen	35
4.2 Kenmerken van de Ierse markt en consumptie	40
4.3 Prijstransmissie in de toeleveringsketen	40
5. DE NEDERLANDSE MARKT	45
5.1 Structuur van de toeleveringsketen	45
5.2 Kenmerken van de Nederlandse markt en verbruik	49
5.3 Prijstransmissie in de toeleveringsketen	49
6. CONCLUSIE	53
7. GEÏNTERVIEWDE BELANGHEBBENDEN	55

Overzicht

- De wereldwijde oesterproductie is voornamelijk afkomstig uit de aquacultuur. De totale productie bedroeg in 2020 circa 6,4 miljoen ton, 39% meer dan in 2011. China is wereldwijd veruit de grootste producent en levert 85% van het totale volume van de oesterproductie.
- Met een totale productie van bijna 98.000 ton in 2020 was de EU-27 de vijfde grootste producent ter wereld (2% van de totale volumes). De productie in de EU is tussen 2011 en 2020 relatief stabiel gebleven (+1%), maar is tussen 2019 en 2020 met 7% gedaald. Bijna 83% van de EU-oesterproductie vindt plaats in Frankrijk, met een productie van circa 81.000 ton in 2020. Ierland volgde op afstand, met een productie van 9.475 ton¹ (10% van de EU-productie). Andere belangrijke producenten zijn Portugal (4%) en Nederland (2%).
- Deze studie richt zich op de markt van levende oesters in drie EU-lidstaten: Frankrijk, Ierland en Nederland. Frankrijk is de grootste markt voor oesters in de EU. Het is zowel de belangrijkste producent als consument. De Franse productie wordt grotendeels geabsorbeerd door de binnenlandse markt, die ook wordt aangevuld met import, voornamelijk uit Ierland, Nederland en het Verenigd Koninkrijk. De Ierse markt is klein, hoewel het land de op één na grootste producent in de EU is. Nederland is ook een kleine markt voor oesters. Daarom is de productie in beide landen exportgericht.
- De handel binnen en buiten de EU betreft voornamelijk verse, levende oesters en is gericht op de EU. Ondanks de relatief korte houdbaarheid van deze soort richten landen als Frankrijk en Ierland zich echter op Aziatische markten.
- De EU-export naar derde landen is hoger dan de import. In 2021 bedroeg het handelsoverschot van de EU EUR 54,4 miljoen. Frankrijk is de belangrijkste exporteur met als belangrijkste bestemmingen de Aziatische markten, voornamelijk China en Hongkong. De handel binnen de EU vindt alleen plaats tussen sommige lidstaten en omvat, naast verse, levende oesters, ook de export van gerookte oesters uit Spanje (7.428 ton voor een waarde van EUR 31,5 miljoen in 2021).
- In 2020 werd het zichtbare verbruik van oesters in de EU geschat op 91.488 ton equivalent levend gewicht (LWE), met een geschat verbruik per capita van 0,20 kg. Frankrijk is de grootste markt met een zichtbaar verbruik van 75.997 ton equivalent levend gewicht (LWE) en 1,10 kg per capita. Italië volgde met een zichtbaar verbruik van 5.852 ton equivalent levend gewicht (LWE) (0,10 kg per capita) en Ierland met 2.652 ton (LWE) (0,53 kg per capita).
- De in dit rapport ontwikkelde prijsstructuuranalyse richt zich op de volgende waardeketens:
 - oesters onder beschermde geografische aanduiding (BGA) verkocht in de grootschalige detailhandel in Frankrijk;
 - speciale oesters van hoge kwaliteit geproduceerd in Ierland en in bulk geëxporteerd naar Frankrijk;
 - speciale oesters van hoge kwaliteit geproduceerd in Ierland en verpakt geëxporteerd naar China;
 - oesters geproduceerd in Nederland of geïmporteerd en verkocht in restaurants in Nederland.

¹ Voor Ierland bedroeg de totale nationale productie volgens de FAO in 2020 bijna 9.500 ton, inclusief een aandeel dat tussen kwekers wordt verhandeld als halfwas oesters voor verdere groei. De productiecijfers voor menselijke consumptie wordt geleverd door EUROSTAT en bedroeg in hetzelfde jaar 6.905 ton.

- De belangrijkste resultaten van deze analyse kunnen als volgt worden samengevat (gegevens uit 2011):
 - de aankoopprijs van de grondstof varieert van 1,80 EUR/kg tot 5,50 EUR/kg, afhankelijk van grootte, kwaliteit en land van herkomst van de oesters;
 - de consumentenprijs (excl. btw) voor oesters varieert van 6,58 EUR/kg in Frankrijk tot 19,32 EUR/kg in Nederland (Nederlandse restaurants);
 - de prijzen van Ierse oesters op de exportmarkt verschillen aanzienlijk, afhankelijk van de bestemming: Ierse verpakte oesters worden verkocht voor 9,50 EUR/kg op de Franse markt en voor 11,50 EUR/kg op de Chinese markt.

Lijst met acroniemen

GN	Gecombineerde nomenclatuur
CRC	Regionaal Comité voor de teelt van schelpdieren (<i>Comité Régional Conchylicole</i>)
EBIT	Winst vóór interest en belasting (EBIT)
EU	Europese Unie
FAO	Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties
FTE	Voltijdsequivalent
GVA	Bruto toegevoegde waarde (GVA)
LS	Lidstaten
WTECV	Wetenschappelijk, Technisch en Economisch Comité voor de Visserij
BGA	Beschermde geografische aanduiding
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
LWE	Equivalent levend gewicht (Live Weight Equivalent)

1. TOEPASSINGSGEBIED EN INHOUD

1.1 Toepassingsgebied van de casestudy

In de onderstaande tabel staan de belangrijkste elementen van de prijsstructuuranalyse en de waardeverdeling van oesters in de toeleveringsketens beschreven.

Product	Herkomst	Kenmerken	Markt en prijsvormingsfactoren	Focus LS
Oesters	Aquacultuur (de markt in de EU voor oesters omvat praktisch alleen gekweekte oesters) Visserij	Voornamelijk vers verhandeld product	Maat en kwaliteit Land van herkomst / Exportbestemming Kwaliteitssystemen	Frankrijk Ierland Nederland

1.2 Inhoud van het rapport

Volgens de methodologie ontwikkeld binnen EUMOFA en beschikbaar op haar website (<http://www.eumofa.eu/price-structure>), omvat dit document:

- Een beschrijving van het product;
- Een analyse van de productie- en markttrends op EU-niveau;
- Een analyse van de prijsstructuur door de toeleveringsketen in Frankrijk, Ierland en Nederland.

EUMOFA biedt andere relevante publicaties over de onderwerpen die in deze studie aan bod komen:

- Profiel oestersoorten
https://www.eumofa.eu/documents/20178/137160/Oyster_31-1.pdf
- Landprofielen:
 - Frankrijk - <https://www.eumofa.eu/nl/france>
 - Ierland - <https://www.eumofa.eu/nl/ireland>
 - Nederland - <https://www.eumofa.eu/nl/netherlands>

2. BESCHRIJVING VAN PRODUCT EN MARKTEN

2.1 Biologische en commerciële kenmerken

Casestudy-product

Naam: Japanse oester (*Crassostrea gigas*), **FAO 3-alpha code:** OYG

Presentatie: levend, vers of gekoeld

Andere belangrijkste soorten:

Europese platte oester (*Ostrea edulis*), Holle oester n.e.g. (*Crassostrea spp.*), Amerikaanse oester (*Crassostrea virginica*), Filipijnse komvormige oester (*Crassostrea iredalei*)

Verwante codes in de productnomenclatuur (COMEXT/EUROSTAT)

Oesters worden in de gecombineerde nomenclatuur (GN) geïdentificeerd aan de hand van de onderstaande codes:

- Levende platte oesters:
 - Platte oesters: 03 07 11 10, omrekeningsfactor²: 1
 - Andere oesters: 03 07 11 90, omrekeningsfactor: 1
- Gerookte oesters:
 - Tot 2016: 03 07 19 10, omrekeningsfactor: 1,36
 - Sinds 2017: 03 07 1900, omrekeningsfactor: 1
- Bevroren oesters:
 - Tot 2016: 03 07 19 90, omrekeningsfactor: 1
 - Sinds 2017: 03 07 12 00, omrekeningsfactor: 1
- Bereidingen of conserven van oesters: 16 05 51 00, omrekeningsfactor: 1,36

Productiecyclus van de twee belangrijkste soorten

Japanse oester (*Crassostrea gigas*)

Er worden verschillende methodieken gebruikt, afhankelijk van de bron van de zaadaanvoer, de omgevingsomstandigheden en het op de markt gebrachte type product (d.w.z. voor de handel in halve schalen of voor vleesextractie). Een groot deel van de wereldwijde aanvoer van oesterbroed wordt verkregen door de vangst van wild zaad, met gebruikmaking van een grote verscheidenheid aan bezinkingsmaterialen. Andere commerciële kwekerijen gebruiken echter broedkamers, zoals bijvoorbeeld de EU-producenten. Eieren en larven worden 14 tot 18 dagen lang gekweekt. Wanneer de larven op het punt van bezinken zijn, worden de oesters aan een vestigingssubstraat gehecht. Broedkamers exploiteren vaak kweekkamers op zee of op het land waarin oesterbroed wordt opgekweekt van slechts 1 mm lang tot 12-15 mm.

De volledige opkweek vindt praktisch helemaal op zee plaats. Er worden verschillende methoden gebruikt:

- 1) bodemcultuur: zaad kan worden gezaaid op intergetijden- of subgetijdengebieden, met als doel te zaaien met dichtheden die geen verdere verzorging vereisen tot de oesters een verkoopbare grootte hebben bereikt;

² De import- en exportvolumes in productgewicht worden met behulp van door EUMOFA-experts uitgewerkte omrekeningsfactoren omgerekend naar volumes in levend gewicht, met als doel een geharmoniseerde aanvoerbilans op te bouwen.

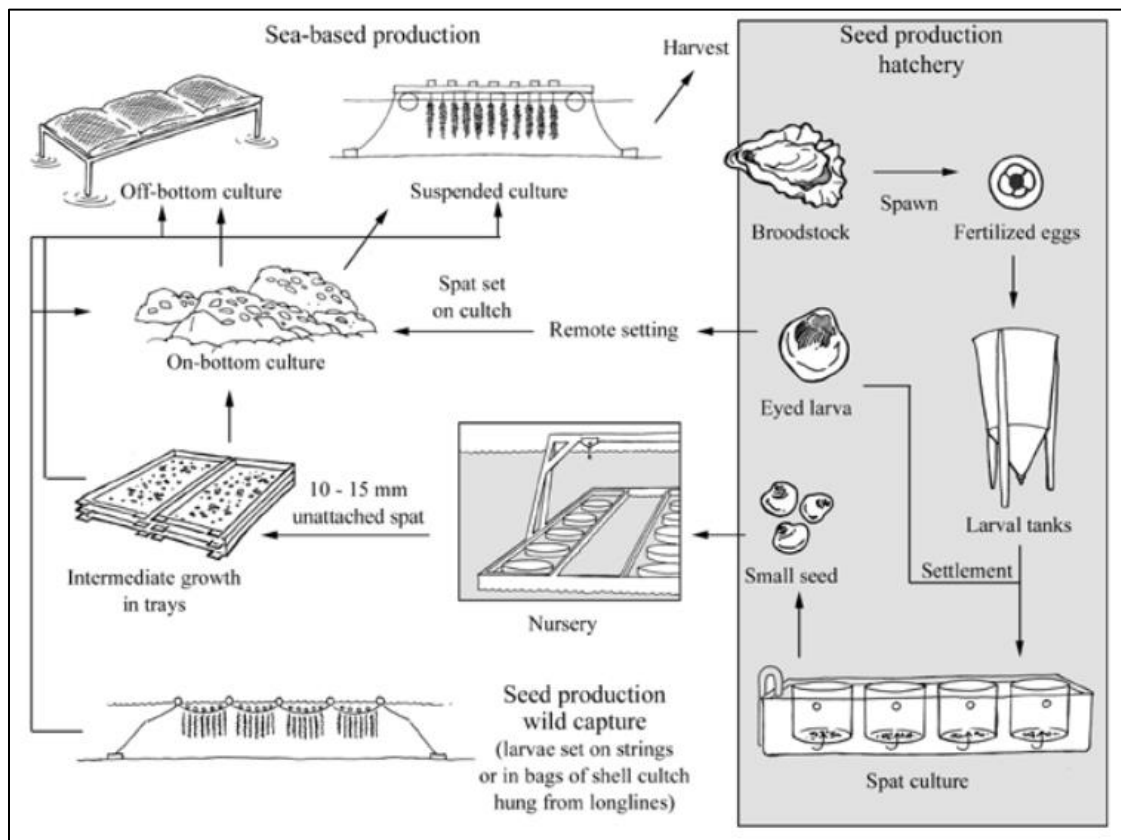
2) off-bottom cultuur: het zaad zit in verschillende soorten gaaszakken of geperforeerde plastic bakken. Beide worden met touw of elastiekjes bevestigd aan een houten frame of stalen schragen (d.w.z. op tafels), die op geschikte grond in het lage intergetijdengebied staan;

3) hangcultuur: de eenheden kunnen snaren of draden zijn van schelpen waaraan oesterbroed is bevestigd, het kunnen ook reeksen van aan elkaar geregen netten, gaaszakken of plastic bakken zijn, die verticaal aan horizontale lijnen of vloten hangen;

4) bakken voor tussengroei: bakken met houten frame met gaasbodems of geperforeerde plastic bakken worden gebruikt op sommige locaties voor de vroegere groeifasen van het zaad. Tussen de 15-25°C en bij een zoutgehalte van tussen de 25 en 32‰ is de groei vrij snel.

Oesters worden gewoonlijk geoogst bij een schelplengte van >75 mm, wat overeenkomt met 70-100+ g aan levend gewicht. Bij de bodemcultuur gebeurt het oogsten met de hand of met dreggen wanneer de intertidale of intergetijdenbanken zijn ondergedompeld, of bij ondiepe (subtidale) bedden, door te baggeren. Verhandelbare oesters die worden gekweekt in aan beuglijnen opgehangen off-bottom-rekken, -bakken of -netten, worden geoogst met kleine boten of zelfvarende duwbakken, die vaak zijn uitgerust met mechanische was- en sorteermachines, wanneer het product bestemd is voor de handel in halve schelpen.

Figuur 1: Productiecyclus van de Japanse oester

Bron: FAO

Europese platte oester (*Ostrea edulis*)

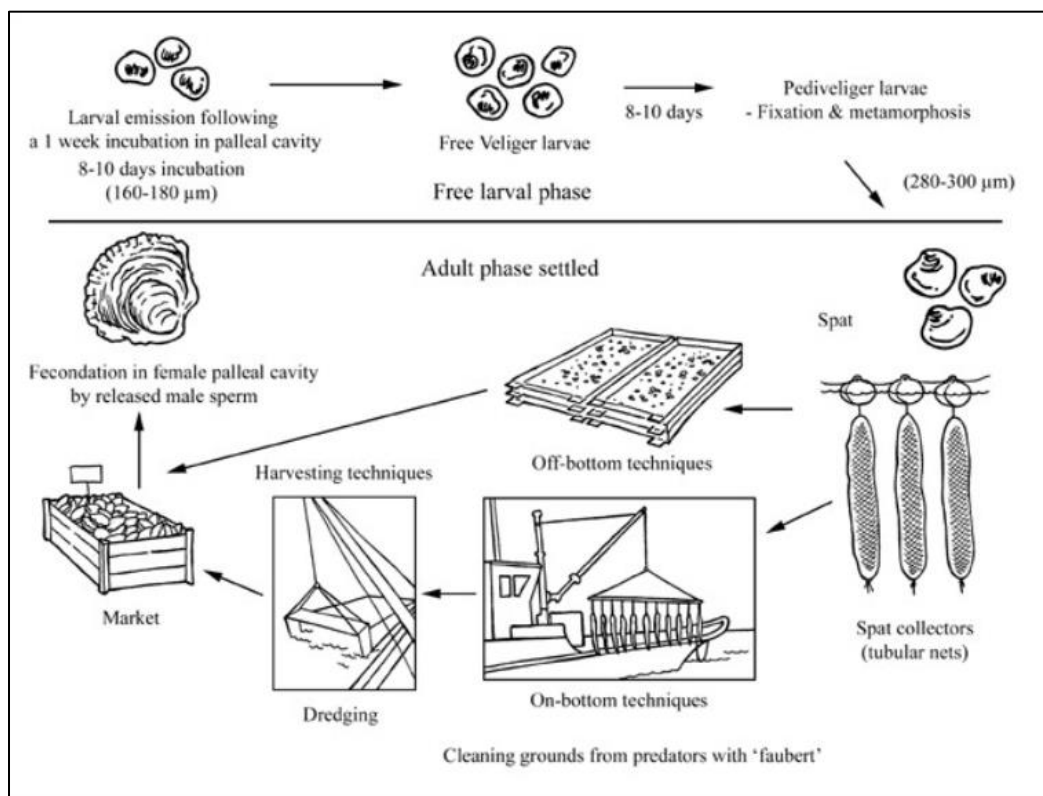
Juvenielen worden geproduceerd in broedkamers of verkregen door het verzamelen van wild oesterbroed. De meeste Europese platte-oesterteelt blijft echter gebaseerd op de inzet van oesterbroedverzamelaars voor het verkrijgen van wilde juvenielen. Zodra ze een grootte van 5-6 mm hebben bereikt, wordt het in broedkamers geproduceerde oesterbroed met manden naar open water gebracht om verder te groeien.

Voor de productie van platte oesters bestaan twee hoofdtypen van groeitechnieken:

1) off-bottom-techniek: bestaat uit drijvende bakken of vloten, beuglijnen, hangend touw, lantaarns of plastic manden die aan de vloten worden opgehangen, intergetijdenschragen en oesterzakken;

2) bodemtechniek: het oesterbroed wordt rechtstreeks met een boot in subgetijdengebieden op de bodem gelegd met een dichtheid van 50-100 kg/ha, 5 tot 10 keer minder dan voor Japanse oesters (*Crassostrea gigas*) in Frankrijk. Aangezien het merendeel van de platte-oesterteelt zich heeft ontwikkeld in subgetijdengebieden en op een extensieve wijze om ziekteproblemen te voorkomen, worden oesters gewoonlijk met twee stalen dreggen geoogst. Waar de intergetijdencultuur op schragen wordt (tafelcultuur) uitgevoerd, brengen de kwekers de zakken terug naar de pakstations voor sortering, classificatie en herbevoorrading.

Figuur 2: Productiecyclus van de Europese platte oester

Bron: FAO

In de Europese lidstaten worden de oesters na de oogst, indien nodig, gezuiverd zodat de producenten ze conform de Europese verordeningen (EG) nr. 853/2004 en nr. 854/2004 op de markt kunnen brengen³. De oesters worden vervolgens schoongemaakt, gesorteerd en verpakt voordat ze worden

³ Verordening (EG) nr. 853/2004 van 29 april 2004 tot vaststelling van specifieke hygiënevoorschriften voor exploitanten van levensmiddelenbedrijven inzake levensmiddelenhygiëne en Verordening (EG) nr. 854/2004 van

verkocht. In Frankrijk zuiveren, reinigen, sorteren en verpakken de meeste producenten de oesters voor menselijke consumptie, terwijl er in Nederland specifieke faciliteiten zijn voor het bewaren en zuiveren. In Ierland wordt een deel van de productie voornamelijk naar Frankrijk geëxporteerd zonder te worden gezuiverd, gesorteerd of verpakt.

2.2 Wereldproductie

De wereldwijde oesterproductie bedroeg in 2020 circa 6,4 miljoen ton, bijna allemaal afkomstig uit de aquacultuurproductie (98% van de wereldwijde productie). Tussen 2011 en 2020 steeg de wereldwijde oesterproductie met 39%, voornamelijk als gevolg van de aanzienlijke toename van de aquacultuurproductie (+43%).

Tabel 1: Ontwikkeling van de wereldoesterproductie tussen 2011 en 2020 (1.000 ton)

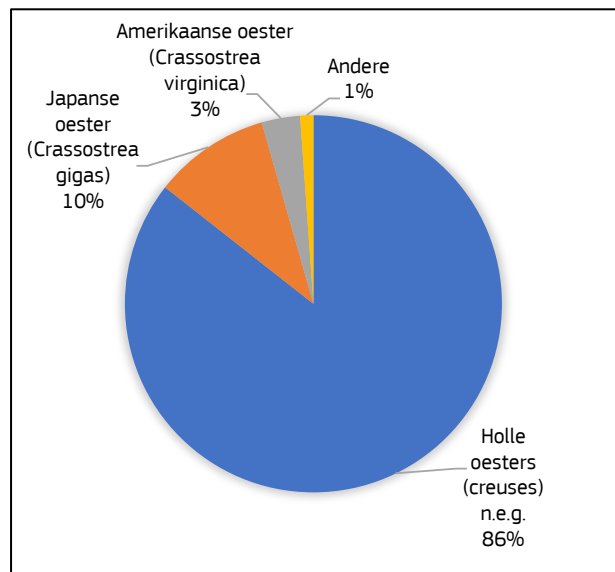
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ontw. 2020/11
Aquacultuur	4.374	4.580	4.803	4.999	5.161	5.485	5.800	6.024	6.118	6.261	43%
Visserij	198	135	132	132	150	121	135	152	137	114	-42%
Totaal	4.571	4.715	4.935	5.131	5.311	5.607	5.935	6.176	6.255	6.376	39%

Opmerking: door afronding kunnen de totalen afwijken van de som van de gegevens in de kolom

Bron: FAO FishStat

Wereldwijd waren in 2020 de belangrijkste geproduceerde oestersoorten de holle oesters n.e.g. (86% van de productie), gevolgd door de Japanse oester (10%) en de Amerikaanse oester (3%).

Figuur 3: Wereldproductie per soort

Bron: FAO FishStat

China is verreweg de belangrijkste oesterproducent. In 2020 was China alleen goed voor 85% van de wereldproductie, in mindere mate gevolgd door de Republiek Korea (5%), de VS (3%) en Japan (2%). De EU-27-bijdrage aan de wereldwijde productie was 2% waarmee zij op mondiaal niveau met een productie van bijna 98.000 ton op de vijfde plaats stond.

29 april 2004 tot vaststelling van specifieke voorschriften voor de organisatie van officiële controles op voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong.

Tabel 2: Ontwikkeling van de oesterproductie in de belangrijkste producerende landen (1.000 ton)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	% totaal 2020	Ontw. 2020/11
China	3.580	3.784	4.038	4.159	4.381	4.660	4.879	5.140	5.226	5.425	85%	+52%
Republiek Korea	306	303	253	303	287	283	330	340	357	326	5%	+6%
VS	176	195	198	189	191	192	193	205	226	183	3%	+4%
Japan	166	161	164	184	164	159	174	177	162	159	2%	-4%
EU-27	97	93	92	91	81	93	101	110	105	98	2%	+1%
Andere	246	178	190	205	207	219	257	204	179	185	3%	-25%
Totaal	4.571	4.715	4.935	5.131	5.311	5.607	5.935	6.176	6.255	6.376	100%	+39%

Opmerking: door afronding kunnen de totalen afwijken van de som van de gegevens in de kolom

Bron: FAO FishStat

2.3 EU-productie

2.3.1 EU-productie door de belangrijkste producerende lidstaten

De oesterproductie in de EU bedroeg in 2020 bijna 97.900 ton. De productie in de EU is in het decennium tussen 2011 en 2020 relatief stabiel gebleven (+1%), maar is tussen 2019 en 2020 met 7% gedaald.

Frankrijk is met 82,5% van de EU-productie in 2020 verreweg de belangrijkste EU-producent. In hetzelfde jaar was Ierland de op één na grootste producent met bijna 10% van de EU-productie. De andere belangrijkste producenten waren Portugal en Nederland, met respectievelijk 3,7% en 2,4% van de EU-productie. Over de onderzochte periode (2011-2020) is de Franse productie over het algemeen stabiel gebleven, afgezien van een scherpe daling in 2015 door hoge sterftcijfers, terwijl de Ierse en de Nederlandse productie tussen 2011 en 2020 zijn gedaald met respectievelijk 16% en 11%. In dezelfde periode steeg de Portugese productie aanzienlijk, van minder dan 1.000 ton tot meer dan 3.600 ton.

In de EU komen de oesters uit aquacultuurproductie. De visserij produceert slechts geringe hoeveelheden, geschat op circa 350 ton en voornamelijk in Denemarken, dat in 2020 53% van de EU-oestervisserijproductie voor haar rekening nam.

Tabel 3: Ontwikkeling van de oesterproductie in de belangrijkste producerende lidstaten (ton)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	% totaal 2020
FR	79.338	80.609	77.699	75.262	64.986	77.681	84.976	92.122	85.964	80.796	82,5%
IE	11.280	7.560	8.851	9.777	9.700	8.192	10.409	10.369	10.716	9.475	9,7%
PT	943	819	869	1.107	1.060	1.000	1.246	3.474	4.047	3.632	3,7%
NL	2.680	2.540	2.959	3.264	3.151	3.688	2.617	2.714	2.557	2.374	2,4%
ES	1.868	1.361	1.060	1.072	1.154	1.448	1.300	1.156	1.404	1.097	1,1%
IT	42	47	53	147	145	145	145	80	100	226	0,2%
DK	804	296	142	83	137	145	150	307	296	181	0,2%
Andere	137	183	413	612	719	528	335	252	219	106	0,1%
EU-27	97.092	93.416	92.045	91.324	81.052	92.827	101.178	110.474	105.303	97.887	100,0%

Bron: FAO FishStat

2.3.2 Import - Export

Extra-EU-import

De extra-EU-import bedroeg 2.270 ton (productgewicht) voor een waarde van EUR 7,7 miljoen in 2021. Het merendeel van de extra-EU-import bestaat uit verse, levende oesters (85% van de extra-EU-import in waarde en 95% in volume). Alleen geringe hoeveelheden bevroren, gerookte en conserven van oesters worden in de EU geïmporteerd. Een groot deel van de EU-import komt uit het Verenigd Koninkrijk (84% van de extra-EU-importwaarde). Frankrijk is de belangrijkste importeur. In 2021 importeerde alleen Frankrijk 85% van de waarde van de extra-EU-import.

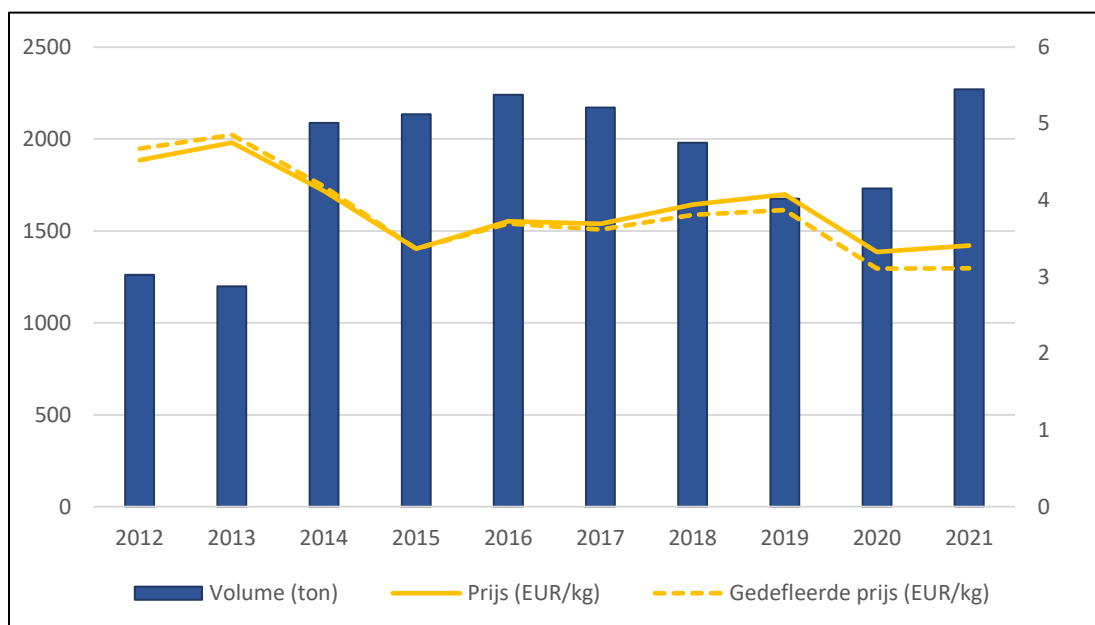
Tabel 4: Extra-EU-import van oesters (2021)

	Volume (ton)	Nominale waarde (1.000 EUR)	Prijs (EUR/kg)	% waarde. 2021
Vers, levend of gekoeld	2.157	6.594	3,06	85%
Gerookt, gedroogd, gezouten of gepekeld	36	474	13,09	6%
Bevroren	54	526	9,69	7%
Conserven	23	141	6,18	2%
Totaal	2.270	7.735	3,41	100%

Bron: EUMOFA-uitwerking van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

De EU-import uit derde landen is tussen 2012 en 2021 zowel qua volume als waarde gestegen. De volumes stegen met 80%, terwijl hun totale waarde nominaal toenam met 36% (20% in reële termen⁴). In dezelfde periode daalde in nominale termen de gemiddelde prijs van de extra-EU-import van oesters met 25%, van 4,52 EUR/kg in 2012 tot 3,41 EUR/kg in 2021 (-33% in reële termen).

Figuur 4: Ontwikkeling van extra-EU-import van oesters

Bron: EUMOFA-uitwerking van EUROSTAT-COMEXT-gegevens, *de gedefleerde prijs wordt berekend met de BNP-deflator (basisjaar 2015).*

⁴ In het rapport zijn de waarden reële termen door gebruik van de BNP-deflator (basisjaar=2015)

Extra-EU-export

In 2021 bedroeg de extra-EU-export van oesters 7.455 ton voor een waarde van EUR 62,1 miljoen. Deze bestond bijna uitsluitend uit verse, levende oesters (96% van de extra-EU-export in waarde en 94% in volume). Frankrijk was de belangrijkste exporteur en exporteerde 75% van de EU-export naar derde landen in termen van waarde. Op kleinere schaal waren Ierland, Nederland en Denemarken de andere grootste EU-exporteurs. Samen namen deze drie landen in 2021 10% in waarde van de extra-EU-export voor hun rekening. De belangrijkste bestemmingen waren China (in waarde 33% van de EU-export in 2021), Hong Kong (22%) en Zwitserland (13%). De afgelopen jaren werden gekenmerkt door de toename van de EU-export naar Aziatische markten. Met name de waarde van de export van oesters naar China is tussen 2012 en 2021 met 451% gestegen (387% in reële termen).

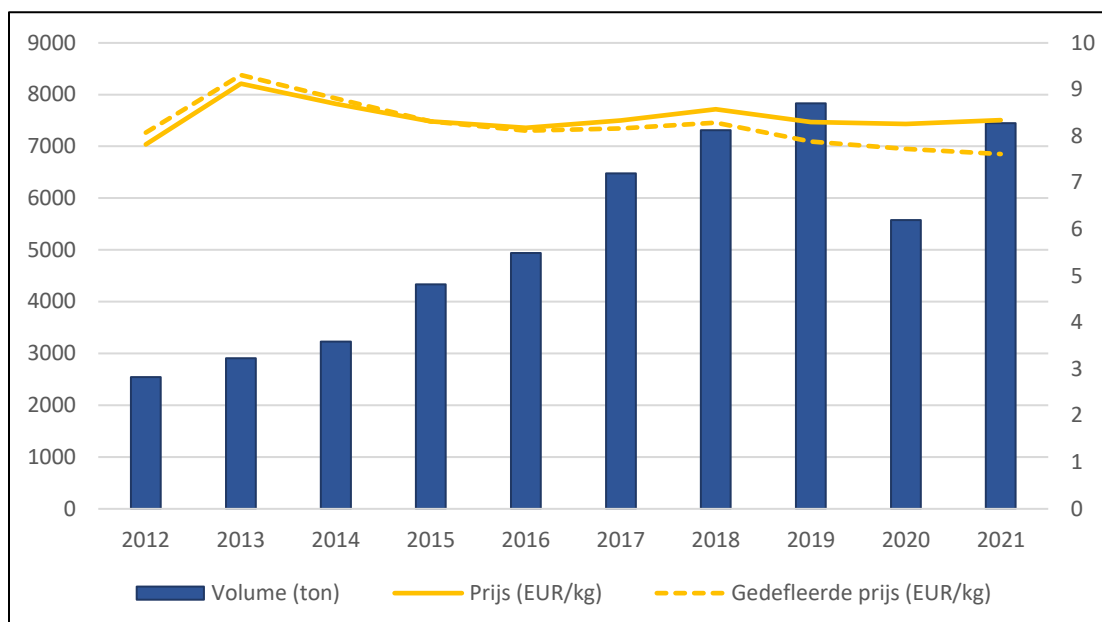
Tussen 2012 en 2021 is de totale EU-export van oesters in nominale termen gestegen met 193% in volume en 212% in waarde (176% in reële termen). De prijzen zijn nominaal gestegen van 7,82 EUR/kg in 2012 tot 8,34 EUR/kg in 2021. In reële termen betekende dit echter een daling van 6%.

Tabel 5: Extra-EU-export van oesters en oesterproducten (2021)

	Volume (ton)	Nominale waarde (1.000 EUR)	Prijs (EUR/kg)	% waarde. 2021
Vers, levend of gekoeld	6.996	59.766	8,54	96,3%
Gerookt, gedroogd, gezouten of gepekeld	380	1.758	4,63	2,8%
Bevroren	58	426	7,41	0,7%
Conserven	12	124	10,01	0,2%
Totaal	7.445	62.075	8,34	100,0%

Bron: EUMOFA-uitwerking van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

Figuur 5: Ontwikkeling extra-EU-export van oesters

Bron: EUMOFA-uitwerking van EUROSTAT-COMEXT-gegevens, *de gedefleerde prijs wordt berekend met de BNP-deflator (basisjaar 2015)*

Intra-EU-handelsstromen**Intra-EU-export**

Frankrijk is verreweg de belangrijkste EU-exporteur van oesters binnen de EU, met een waarde van ruim 66,5 miljoen EUR voor 10.035 ton. In 2021 werd Frankrijk gevolgd door Spanje, Ierland en Nederland, met elk een exportwaarde van oesters van meer dan 17 miljoen EUR. Spanje is de grootste exporteur van gerookte oesters (7.428 ton voor EUR 31,5 miljoen), terwijl de andere EU-lidstaten bijna uitsluitend levende oesters exporteren.

Tabel 6: Waarde van de intra-EU-export van oesters uit de belangrijkste lidstaten (1.000 EUR, nominale waarde, 2021)

LS	Vers, levend	Bevroren	Bereidingen- conserven	Gerookt	Totaal
Frankrijk	65.826	479	233	7	66.544
Spanje	738	50	9	31.460	32.258
Ierland	25.154	32	-	261	25.447
Nederland	17.616	90	45	3	17.753
Portugal	6.933	20	-	-	6.953
Denemarken	779	117	-	-	895
Italië	682	0	26	8	716

Bron: EUMOFA-uitwerking van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

Intra-EU-import

In 2021 waren Frankrijk en Italië (voor respectievelijk EUR 36 miljoen en EUR 31 miljoen) en in mindere mate Nederland, België en Spanje de belangrijkste importeurs van oesters en oesterproducten uit de andere lidstaten. De meeste lidstaten importeren levende oesters, terwijl Spanje de grootste importeur was van conserven van oesters (meer dan EUR 1 miljoen, 10% van de Spaanse oesterimport uit de andere EU-lidstaten), en België de grootste importeur van bevroren oesters (EUR 1,7 miljoen, 13% van de Belgische oesterimport uit de andere EU-lidstaten).

Tabel 7: Waarde van de intra-EU-import in de belangrijkste lidstaat van bestemming (EUR 1.000, nominale waarde, 2021)

LS	Vers, levend	Bevroren	Bereidingen- conserven	Gerookt	Totaal
Frankrijk	35.573	15	-	233	35.821
Italië	30.304	514	139	328	31.285
Nederland	13.741	114	-	-	13.855
België	11.305	1.680	118	97	13.200
Spanje	10.030	242	1.099	122	11.493
Duitsland	5.391	61	33	496	5.981
Zweden	2.048	34	14	-	2.097

Bron: EUMOFA-uitwerking van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

2.3.3 Zichtbaar verbruik per lidstaat

In 2020 bedroeg de totale aanvoer van oesters (productie + import) 97.063 ton equivalent levend gewicht (LWE), met 98% van het totale aanvoer afkomstig van de interne EU-productie (95.318 ton, LWE). De import werd geschat op 1.745 ton (LWE), wat slechts 2% van de EU-aanvoer vertegenwoordigt.

De export werd geschat op 5.575 ton (LWE), ofwel 6% van de EU-aanvoer. Daarom werd het zichtbare verbruik op EU-27-niveau (productie + import – export) geschat op 91,488 ton LWE.

Frankrijk was de grootste lidstaat in termen van zichtbaar verbruik in 2020 (bijna 76.000 ton, LWE). Andere lidstaten met een aanzienlijk zichtbaar verbruik in 2020 waren Italië, Ierland, Portugal, België, Nederland en Spanje (met een zichtbaar verbruik van meer dan 1.000 ton LWE voor elke lidstaat). Het zichtbare verbruik in de andere lidstaten was relatief laag (minder dan 500 ton, equivalent levend gewicht).

Tabel 8: Zichtbaar verbruik van oesters in de belangrijkste lidstaten (2020, in ton equivalent levend gewicht)

LS	Productie (vangst + aquacultuur)	Import	Totale aanvoer (productie + import)	Export	Zichtbaar verbruik (totale aanvoer – export)	Zichtbaar verbruik per capita ⁵ (kg per capita)
Frankrijk	80.796	6.541	87.337	11.340	75.997	1,13
Ierland*	6.905	48	6.953	4.301	2.652	0,53
Portugal	3.632	118	3.750	1.426	2.324	0,23
Nederland	2.374	1.367	3.741	2.008	1.733	0,10
Spanje**	1.097	1.296	2.393	4.639	n.b.	n.b.
Italië	226	5.975	6.201	349	5.852	0,10
Denemarken	181	112	293	157	136	0,02
Duitsland	50	691	741	45	696	0,01
Zweden	15	403	418	13	405	0,04
Griekenland	9	213	222	7	215	0,02
België	0	2.266	2.266	41	2.225	0,19
Andere	32	541	573	440	133	-
EU-27	95.318	1.745	97.063	5.575	91.488	0,20

n.b.: niet beschikbaar

**) De productiegegevens in de bovenstaande tabel zijn afkomstig van FAO FishStat, behalve voor Ierland waarvoor de productiecijfers van EUROSTAT is gebruikt. Voor Ierland levert FAO FishStat de volledige productie, inclusief een productieaandeel van tussen de kwekers verhandelde halfvolgroeide oesters voor verdere teelt, terwijl EUROSTAT de productie voor menselijke consumptie levert.*

****) De berekening van het zichtbare verbruik in Spanje levert abnormale gegevens op als gevolg van mogelijke discrepanties in de gegevens en het lage productie- en handelsniveau van oesters in Spanje. De Spaanse markt is exportgericht met een significante rookactiviteit, gebaseerd op de aanvoer van nationale productie en import.*

Bron: EUMOFA-uitwerking van EUROSTAT-COMEXT en FAO FishStat

⁵ Het zichtbare verbruik per capita wordt geraamd op basis van de totale bevolking (2020) geleverd door EUROSTAT.

3. DE FRANSE MARKT

3.1 Structuur van de toeleveringsketen

3.1.1 Productie

Frankrijk is de grootste oesterproducent in de EU. In 2020 leverde het 83% van de EU-oesterproductie, bijna allemaal uit de aquacultuur. Visserijactiviteiten in Frankrijk produceren slechts een verwaarloosbaar volume. De oester is de belangrijkste soort die in Frankrijk wordt gekweekt en is goed voor 42% van het productievolume van de aquacultuur en 49% van de totale waarde in 2020.

In Frankrijk worden twee oestersoorten gekweekt: de Japanse oester (79.505 ton, meer dan 98% van de Franse oesterproductie in aquacultuur) en de Europese platte oester, die voor diversificatiedoelinden in een kleiner volume wordt geproduceerd (1.280 ton in 2020, minder dan 2%). De prijs af-kwekerij van de Europese platte oester is hoger: 5,30 EUR/kg in 2020 vergeleken met 4,40 EUR/kg voor de Japanse oester⁶.

In 2020 kweekte Frankrijk 80,785 ton oesters voor een waarde van EUR 357 miljoen. De productie is sinds het begin van de jaren 2000 afgenomen als gevolg van hoge sterftcijfers (de productie lag tot 2007 boven de 100.000 ton). In het afgelopen decennium schommelde de productie van Franse oesters tussen de 75.000 en 92.000 ton (+2% in vergelijking met 2011 en -6% in vergelijking met 2019).

Tabel 9: Oesterproductie in Frankrijk tussen 2011 en 2020 (ton)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ontw. 2020/11
Aquacultuur	78.965	80.354	77.511	75.167	64.882	77.622	84.927	92.092	85.947	80.785	+2%
Visserij	373	255	188	95	104	59	49	30	17	11	-97%
Totaal	79.338	80.609	77.699	75.262	64.986	77.681	84.976	92.122	85.964	80.796	+2%

Bron: FAO FishStat

De onderstaande tabel geeft een overzicht van het verkoopvolume en de waarde van Franse oesters over een periode tussen 2008 en 2020, gebaseerd op nationale statistieken. Volgens deze gegevens bedroeg de Franse oesterproductie 80.783 ton aan product voor een verkoopwaarde (in het eerste verkoopfase) van EUR 357 miljoen (bron: Enquête Aquaculture, Agreste), met een gemiddelde prijs af-kwekerij van 4,40 in 2020⁷. De gegevens tonen ook aan dat ondanks een daling van het productievolume (-23% in 2020 in vergelijking met 2008), de verkoopwaarde in dezelfde periode met 5% steeg, als gevolg van een stijging van de eenheidsprijs (in reële termen is de ontwikkeling echter -8% van 2008 tot 2020).

Tabel 10: Verkoopvolume en waarde van 2008 tot 2020

	2008	2013	2018	2019	2020
Verkoopvolume (af-kwekerij) – ton	104.939	77.511	92.947	85.947	80.783
Verkoopwaarde (af-kwekerij) – Miljoen euro	340,5	389,1	380,0	398,3	357,0

Enquête Aquaculture 2020, Chiffres & Données, N°16, Agreste

⁶Bron: Enquête Aquaculture 2020, Chiffres & Données, NR. 16, Agreste - <https://agreste.agriculture.gouv.fr/agreste-web/disaron/Chd2116/detail/>

⁷Ibidem.

Productie volgens de aquacultuurmethode:

Het bijzondere van de Franse oesterproductie is dat een deel van de productiecycclus kan eindigen met een laatste fase, die de "*affinage*" (verwatering) van de oester wordt genoemd. Dit aanvullende proces waarbij de kweek van de oesters wordt beëindigd met een tijdelijke onderdompeling in moeraslandvijvers ("*claires*"), zorgt voor een aanzienlijke toegevoegde waarde voor het eindproduct.

Nationale statistieken onderscheiden drie hoofdproductiemethoden: 1) bodemcultuur. Dit is de belangrijkste productiemethode en in 2020 goed voor bijna 88% van het productievolume (dit segment bestaat voornamelijk uit "tafelcultuur" productie); 2) kweek in moeraslandvijvers of "*pousses en claires*" (11%); en 3) hangcultuur (1%)⁸.

Herkomst van de oester: oesterbroedaanvoer

Het oesterbroed bestaat voornamelijk uit wild oesterbroed. Kwekers vangen oesterbroed in natuurgebieden of halen het van natuurlijke bedden (respectievelijk 44% en 13% van de oesterbroedaanvoer in Frankrijk). Een derde van de oesterbroedaanvoer in Frankrijk is afkomstig van in broedkamers geproduceerd oesterbroed (33%, 25% uit triploïde⁹ en 8% uit diploïde oesterbroed). De overige 11% is van andere of onbekende herkomst¹⁰.

Details per producerende regio

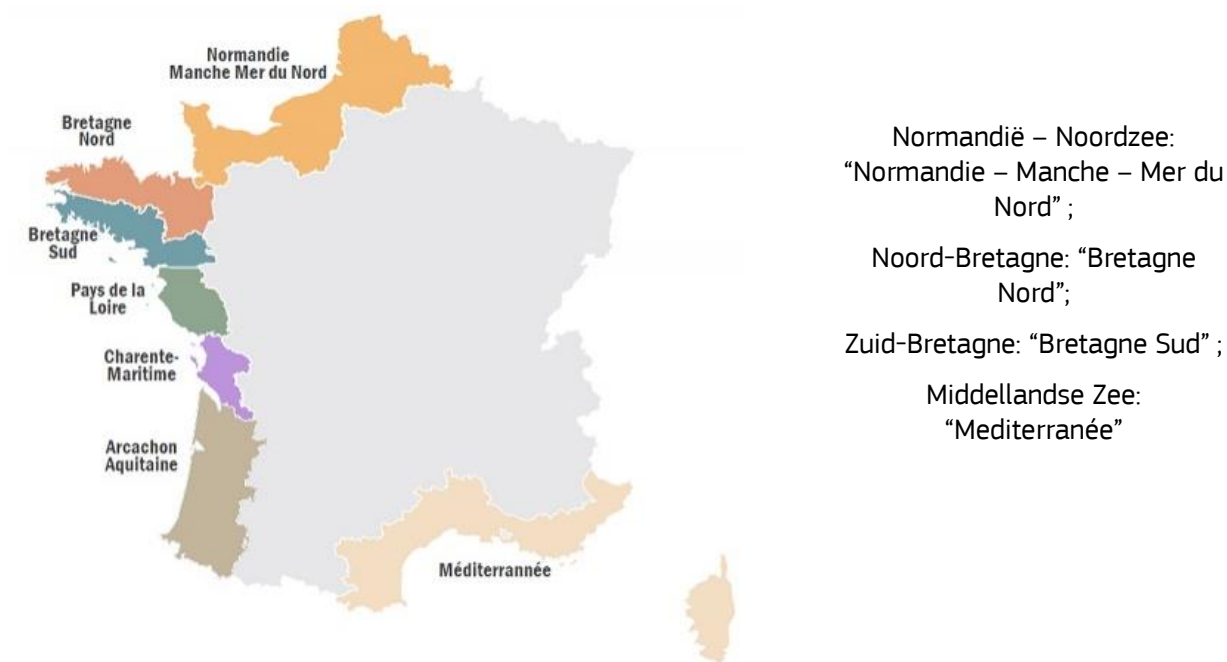
De verschillende producerende regio's zijn gedetailleerd weergegeven op de volgende kaart. Voor de verkoop aan de eindconsument is het belangrijkste productiegebied "Charente-Maritime" met 35.646 ton in 2020, gevolgd door Bretagne (10.514 ton in het noorden en 9.158 ton in het zuiden) en "Normandië – Noordzee" met 9.736 ton. Het volume varieert van 4.400 tot 6.400 ton in de andere gebieden: Pays de la Loire, Arcachon-Aquitaine en Middellandse Zee.

⁸Bron: Enquête Aquaculture 2020, Chiffres & Données, NR. 16, Agreste - <https://agreste.agriculture.gouv.fr/agreste-web/disaron/Chd2116/detail/>

⁹ Triploïde oesters worden geproduceerd in de broedkameromgeving en bevatten drie sets chromosomen waardoor ze steriel zijn. Dit levert twee marketingvoordelen op: 1) de reproductieactiviteiten zijn aanzienlijk verminderd tijdens de reproductieperiode, en een groot deel van de metabolische inspanning wordt nu besteed aan groei en vetmesten, zodat de groeicyclus korter is; 2) ze zijn minder melkachtig in de zomer en maken de zomer-oestermarkten mogelijk en voorkomt dat het verkoopseizoen te sterk op het einde van het jaar is geconcentreerd.

¹⁰Bron: Enquête Aquaculture 2020, Chiffres & Données, NR. 16, Agreste - <https://agreste.agriculture.gouv.fr/agreste-web/disaron/Chd2116/detail/>

Figuur 6: Oesterproducerende regio's in Frankrijk

Normandië – Noordzee:
 “Normandie – Manche – Mer du Nord” ;
 Noord-Bretagne: “Bretagne Nord” ;
 Zuid-Bretagne: “Bretagne Sud” ;
 Middellandse Zee:
 “Méditerranée”

Bron: CRC Pays de la Loire¹¹

Tabel 11: Verkoopvolume en waarde per productieregio (2020)

	Volume (ton)	Waarde (miljoen EUR)	Prijs (EUR/kg)	% totaal volume	% totale waarde
Charente-Maritime	35.646	170.066	4,8	44%	48%
Noord-Bretagne	10.514	42.034	4	13%	12%
Normandië - Noordzee	9.736	36.441	3,7	12%	10%
Zuid-Bretagne	9.158	40.087	4,4	11%	11%
Pays de la Loire	6.350	25.646	4	8%	7%
Arcachon-Aquitanië	4.433	21.896	4,9	5%	6%
Middellandse Zee	4.944	20.825	4,2	6%	6%
Totaal	80.783	356.985	4,4	100%	100%

Enquête Aquaculture 2020, Chiffres & Données, N°16, Agreste¹²

¹¹<https://www.crc-pays-de-loire.fr/la-conchyliculture/l-organisation-professionnelle/les-structures-et-leurs-roles-Co16.html>

¹²<https://agreste.agriculture.gouv.fr/agreste-web/disaron/Chd2116/detail/>

Structuur van de oestersector

In 2020 waren in Frankrijk 1.562 bedrijven betrokken bij de oesterproductie¹³. Volgens het laatste aquacultuurrapport van het WTECV¹⁴ zijn de bedrijven die betrokken zijn bij de oesterproductie in Frankrijk sterk heterogeen qua omvang en productiestrategie. Sommige bedrijven richten zich op één productiefase (korte cyclus), terwijl andere de hele kweekcyclus verzorgen.

Kwekers kunnen ook voor de verpakking zorgen ("*expéditeur*"), waarbij de oesters doorgaans wordt verpakt in mandjes ("*bourriches*") van 12 of 24 oesters. Zo zijn er in de productiegebieden kwekers die oesters in bulk produceren en kwekers-verpakkers die oesters produceren, verpakken en verkopen aan consumenten (directe verkoop), groothandelaars, restaurants, grootschalige detailhandelaars, enz. In het gebied van Marennes-Oléron (met een productie onder de Beschermd Geografische Aanduiding (BGA)) kunnen deze kwekers-verpakkers ook zorgen voor de "*affinage*" (verwatering) van de oesters.

Bij deze verschillende stromen kunnen makelaars betrokken zijn, tegen een meerprijs van ongeveer 0,30 EUR/kg.

Economische prestaties van de oestersector

De WTECV-gegevens onderscheiden twee oestersegmenten in Frankrijk: oesters aan vloten en oesters op de bodem. De onderstaande tabel verstrekt alleen economische indicatoren voor het belangrijkste segment in de oestersector in Frankrijk, namelijk de bodemcultuur.

De levende have is de belangrijkste kostenpost (33% van de totale operationele kosten in 2018) omdat tussen de kwekerijen oesterbroed en halfwas oesters worden uitgewisseld. In 2018 vormden lonen en salarissen de op één na belangrijkste kostenpost (20% van de totale operationele kosten). Ook de lonen en salarissen van niet-betaalde arbeidskrachten, voortvloeiend uit het inhuren van incidenteel personeel, vormden een hoge kostencomponent (18%). Deze zijn de afgelopen jaren toegenomen, voornamelijk als gevolg van de toename van het arbeidsintensieve verzamelen van oesterbroed, om het hoofd te bieden aan de uitdaging van sterfte onder het oesterbroed. De investeringen in de vernieuwing van apparatuur en het verminderen van de zware arbeidsomstandigheden zijn tussen 2015 en 2017 gestegen (+10%) en sterk gedaald in 2018 (-28%) (zie "Netto-investeringen" in de onderstaande tabel). De laatste jaren werden ook gekenmerkt door de verbetering van de nettowinst, geschat op EUR 42,7 miljoen in 2018.

¹³Bron: Enquête Aquaculture 2020, Chiffres & Données, NR. 16, Agreste - <https://agreste.agriculture.gouv.fr/agreste-web/disaron/Chd2116/detail/>

¹⁴JRC/WTECV – Economic Report of the EU Aquaculture sector, 2020

Tabel 12: Economische prestaties van het segment van de bodemoesters in Frankrijk 2015-2018 (1.000 EUR)

		2015	2016	2017	2018
Inkomsten	Totale inkomsten	510.477	485.848	499.810	525.880
Uitgaven	Lonen en salarissen	81.141	82.411	79.850	84.542
	Toegerekende waarde van onbetaalde arbeid	66.514	65.663	67.255	74.188
	Energiekosten	13.937	12.472	11.930	14.601
	Grondstofkosten: Kosten levende have	146.200	123.681	142.135	138.368
	Grondstofkosten: Voedingskosten	-	-	-	-
	Reparatie en onderhoud	15.138	15.973	15.498	16.893
	Overige operationele kosten	71.441	77.661	88.661	94.777
	Totale operationele kosten	394.372	377.861	405.330	423.370
Kapitaalwaarde	Schuld	449.370	311.204	341.769	384.215
	Netto-investeringen	49.360	44.448	54.105	38.999
	Totale waarde van activa	656.725	665.667	686.758	763.351
Prestatie-indicatoren	Bruto toegevoegde waarde (GVA)	258.960	252.307	239.978	259.164
	Bruto toegevoegde waarde (GVA) tot omzet	51%	52%	48%	49%
	Operationele cashflow	116.105	107.988	94.480	102.510
	Winst vóór interest en belasting (EBIT)	7.369	59.449	47.457	53.438
	EBIT tot omzet	1%	12%	9%	10%
	Nettowinst	- 5.588	47.789	39.024	42.663
	Nettowinst tot omzet	-1%	10%	8%	8%

Bron: EUMOFA-uitwerking op basis van WTECV 20-12 - Economische gegevenstabellen aquacultuur

Op basis van de nationale gegevens¹⁵ zien we belangrijke verschillen in winstgevendheid tussen de regio's en het soort activiteit (onverpakte of verpakte oester). In 2020 varieerde de bruto toegevoegde waarde per ton van 2.553 EUR/ton (Charente-Maritime) tot 3.192 EUR/ton (Pays de la Loire – Vendée). Voor onverpakte en verpakte oesters zijn er in de meeste regio's een paar honderd euro verschil tussen de bruto toegevoegde waarde (GVA) voor onverpakte en verpakte oesters. Het grootste verschil zien we in Charente-Maritime (boven de 1.000 EUR) vanwege de affinage onder BGA.

¹⁵Réseau Nautil – netwerk van accountantsdienstverleners

Tabel 13: Bruto toegevoegde waarde (GVA) / ton voor de oesterproductie per regio in Frankrijk, voor onverpakte en verpakte oesters (2019 en 2020)

EUR/ton	Onverpakt		Verpakt	
	2019	2020	2019	2020
Normandië - Calvados	2.544	2.433	n.b.	n.b.
Normandië - Kanaal	2.167	1.760	2.348	2.711
Pays de la Loire - Vendée	2.970	2.715	3.305	3.192
Bretagne - Zuid	1.965	2.058	2.682	2.851
Charente-Maritime	1.782	1.188	2.874	2.553

n.b.: niet beschikbaar

Bron: gebaseerd op Observatoire économique – Entreprises conchylicoles du réseau Nautil – 2019 en 2020¹⁶

3.1.2 Import - export

Import

De totale import van oesters en oesterproducten in Frankrijk bedroeg 9.540 ton (productgewicht) en EUR 42,4 miljoen in 2021. Oesters werden voornamelijk vers, levend geïmporteerd (99% van de importwaarde). Ierland was de belangrijkste leverancier van de Franse markt (Ierland leverde in 2021 78% van de Franse importwaarde), gevolgd door het VK (15%) en Portugal (5%).

Tabel 14: Import van oesters en oesterproducten in Frankrijk (2021)

	Volume (ton)	Nominale waarde (1.000 EUR)	Prijs (EUR/kg)	% waarde. 2021
Verse, levende of gekoelde oesters	9.448	41.957	4,44	98,9%
Gerookt, gedroogd, gezouten of gepekeld	76	338	4,45	0,8%
Bevroren	16	129	8,13	0,3%
Totaal	9.540	42.424	4,45	100%

Bron: EUMOFA-uitwerking van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

Tussen 2012 en 2021 is de Franse import van verse, levende oesters meer dan verdubbeld, van ruim 4.000 ton naar ongeveer 9.500 ton. De gemiddelde importprijzen daalden met 9%, in nominale termen van 4,88 EUR/kg tot 4,44 EUR/kg (-20% in reële termen).

¹⁶<https://www.nautil-gestion.com/liste-publications>

Tabel 15: Ontwikkeling van de import van verse, levende of gekoelde oesters in Frankrijk tussen 2012 en 2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ontw. 2021/12
Volume (ton)	4.367	5.352	6.245	6.333	7.468	8.185	7.320	7.258	6.503	9.448	+116%
Nominale waarde (1.000 EUR)	21.326	26.699	28.987	26.080	32.346	34.794	33.481	33.669	27.074	41.957	+97%
Prijs (EUR/kg)	4,88	4,99	4,64	4,12	4,33	4,25	4,57	4,64	4,16	4,44	-9%

Bron: EUMOFA-uitwerking van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

Export

De export van oesters en oesterproducten uit Frankrijk bedroeg in 2021 15.377 ton en EUR 112,8 miljoen. Deze bestond bijna uitsluitend uit verse, levende of gekoelde oesters (99% van de Franse oesterexport, EUR 111,8 miljoen). De belangrijkste bestemmingen in 2021 waren Italië (25% van de exportwaarde van Franse oesters), China (15%), Nederland (9%) en Hongkong (8%). Op basis van kwalitatieve interviews richt de export zich vooral op de grootste maten oesters.

Tabel 16: Export van oesters en oesterproducten uit Frankrijk (2021)

	Volume (ton)	Nominale waarde (1.000 EUR)	Prijs (EUR/kg)	% waarde. 2021
Verse, levende of gekoelde oesters	15.289	111.820	7,31	99%
Gerookt, gedroogd, gezouten of gepekeld	7	66	9,59	0%
Bevroren	55	637	11,52	1%
Bereidingen-conserven	26	321	12,12	0%
Totaal	15.377	112.843	7,34	100%

Bron: EUMOFA-uitwerking van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

Tussen 2012 en 2021 nam de export uit Frankrijk van verse, levende oesters toe met 107% in volume en 121% in waarde (95% in reële termen). Een daling van de export in 2020 kon worden waargenomen en staat hoogstwaarschijnlijk in verband met de COVID-19-uitbraak (verstoring van de logistiek en sluiting van restaurants). De prijzen van geëxporteerde verse, levende oesters stegen nominaal met 7% over de geanalyseerde periode van 10 jaar, maar zijn in reële termen gedaald met 6%.

Tabel 17: Ontwikkeling van de export van verse, levende of gekoelde oesters uit Frankrijk tussen 2012 en 2020

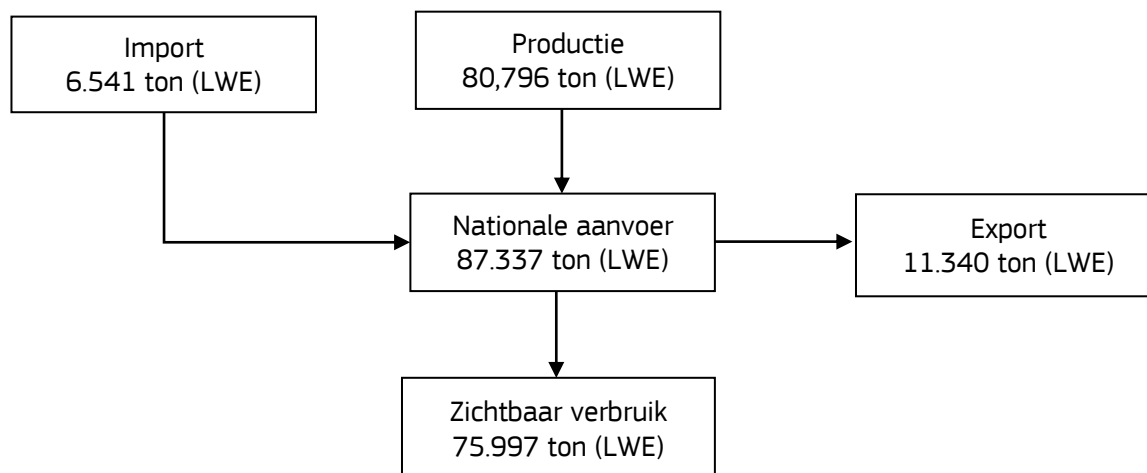
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ontw. 2021/12
Volume (ton)	7.378	7.669	7.769	9.468	9.764	12.429	12.620	14.872	10.899	15.289	+107%
Nominale waarde (1.000 EUR)	50.611	56.315	57.166	61.936	65.731	87.917	93.977	106.245	77.166	111.820	+121%
Prijs (EUR/kg)	6,86	7,34	7,36	6,54	6,73	7,07	7,45	7,14	7,08	7,31	+7%

Bron: EUMOFA-uitwerking van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

3.1.3 Zichtbaar verbruik

In 2020 bedroeg de totale oesteraanvoer in Frankrijk 87.337 ton equivalent levend gewicht (LWE), waarvan 93% werd geproduceerd in Frankrijk (aquacultuur + visserij) en 7% uit import kwam. In datzelfde jaar werd 13% van deze aanvoer geëxporteerd en bevoorraadde 87% de nationale markt (75.997 ton LWE).

Figuur 7: Aanvoerbalans voor oesters in Frankrijk (2020, ton, LWE)

Bron: EUMOFA-uitwerking van EUROSTAT-COMEXT- en FAO-gegevens

3.2 Kenmerken van de Frans markt en verbruik

3.2.1 Kenmerken van de markt

BGA Marennes Oléron en Label Rouge

De volgende specifieke kwaliteitssystemen werden geïmplementeerd in het productiegebied van Charente-Maritime:

- Beschermde Geografische Aanduiding (BGA) “Huîtres Marennes Oléron”, met een totaal volume van 16.158 ton tijdens de productiecampagne 2020/2021¹⁷ (20% van de nationale productie);
- Label Rouge “Huîtres fines de claires” (LA/25/89), met 1.528 ton in 2020/2021 (2% van de nationale productie);
- Label Rouge “Huîtres pousse en claires” (LA/22/98) met 213 ton in 2020/2021 (0,3% van de nationale productie).

De producentengroep die de BGA en de Label Rouge beheert, is de “Groupement Qualité Huîtres Marennes”.

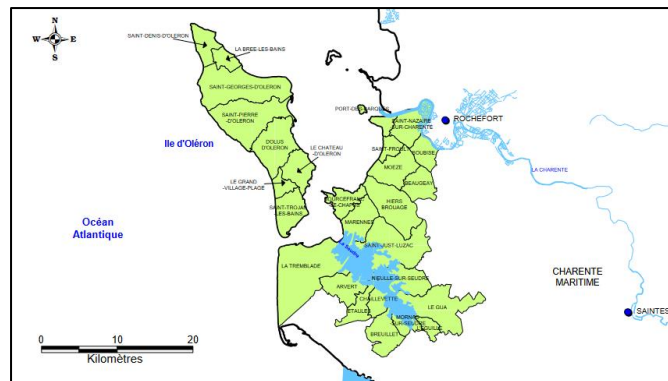
De belangrijkste vereisten voor de BGA “Huîtres Marennes Oléron”¹⁸ zijn als volgt:

- De kweek moet plaatsvinden in het Franse kustgebied: Atlantische Oceaan, Kanaal en Noordzee;
- Een specifiek geografisch gebied voor de verwatering, verpakking en verzending bestaat uit 27 gemeenten in het Charente-Maritime-gebied;
- De lengte van de affinage (“*affinage*”) in “*claire*” varieert van 14 dagen tot 28 dagen (afhankelijk van de dichtheid). Voor “*pousse en claire*” duurt het kweken 4 maanden in het geografische gebied met een zeer lage dichtheid;
- De oesters moeten binnen 24 uur na het opvissen ervan worden verpakt;
- Er zijn drie subcategorieën in de BGA “Huîtres Marennes Oléron”, gebaseerd op het percentage vlees in de oester:
 - “fijne” oester uit zuiveringsbassin («*Fine de claire*»),
 - speciale fijne oester uit zuiveringsbassin (“*Spéciale de claire*”)
 - speciale, gedurende 4 tot 8 maanden in “*claire*” gekweekte oester (“*Spéciale pousse en claire*”)
- Daarnaast hebben enkele specifieke categorieën een groene kleur: “Fijne groene oesters gekweekt in zuiveringsbassin” (“*Fine de claire verte*”) vanwege de aanwezigheid van een fytoplankton in de “*claire*” tijdens de affinage (*Haslea ostrearia*). Deze affinage in groenmakende “*claires*” duurt 5 tot 15 dagen, afhankelijk van de dichtheid.

¹⁷ De campagnes starten elk jaar in september

¹⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A52008XC0515%2809%29> en https://info.agriculture.gouv.fr/gedei/site/bo-agri/document_administratif-ec41d7d7-f59c-4e1e-8725-59b94c7987c0/telechargement

Figuur 8: Kaart van het geografische gebied van de BGA “Huîtres Marennes Oléron”

Bron: INAO

Het volume onder de BGA was 16.158 ton tijdens de campagne 2020/2021, het piekte op 18.553 ton in 2017/2018. Het onder Label Rouge gecertificeerde volume is lager dan BGA: 1.528 ton voor Label Rouge «*Fine de claire verte*» en 213 ton voor Label Rouge «*Pousse en claire*».

Tabel 18: Gecertificeerd volume onder BGA Marennes Oléron tussen de campagnes 2014/2015 en 2020/2021

	BGA Marennes Oléron	Label Rouge « <i>Fine de claire verte</i> »	Label Rouge « <i>Pousse en claire</i> »
14/15	16.837	936	222
15/16	18.200	1.217	254
16/17	18.342	1.314	225
17/18	18.553	1.303	205
18/19	17.096	1.397	185
19/20	16.279	1.322	196
20/21	16.158	1.528	213

Bron : Groupement Qualité Huîtres Marennes Oléron

Voor de BGA en de Label Rouge is het exportaandeel beperkt: ongeveer 5% van de gecertificeerde volumes wordt geëxporteerd, dit is goed voor 914 ton in 2020/2021 (vergeleken met de export van 9.540 ton op nationaal niveau in 2021).

De belangrijkste markt voor de BGA is de grootschalige detailhandel: dit is volgens Groupement Qualité Huîtres Marennes Oléron goed voor ongeveer 50% van de verkoop onder BGA, vergeleken met ongeveer een derde van de verkoop van oesters op nationaal niveau, op basis van Agreste gegevens.

Naast de BGA kunnen sommige producenten specifieke commerciële merken op hun oesters gebruiken om hun producten te differentiëren, terwijl de BGA wijdverbreid is in de grootschalige detailhandel.

Biologische productie

Er wordt een ander kwaliteitssysteem ingevoerd: biologische productie. De productie was in 2020 goed voor 3.178 ton op nationaal niveau (3,9% van de Franse productie), met een aanzienlijke stijging ten opzichte van 2019 (1.157 ton in 2019, bijna drie keer lager dan in 2020)¹⁹.

¹⁹Enquêtes Aquacole Agreste, 2019 en 2020 -<https://agreste.agriculture.gouv.fr/agreste-web/disaron/Chd2116/detail/> en <https://agreste.agriculture.gouv.fr/agreste-web/disaron/Chd2105/detail/>

Stromen tussen oesterkwekers

Oesterkwekers mogen gekweekte oesters op de markt verkopen of "halfwas oesters" of "jong broed" aan andere kwekers verkopen. Er zijn belangrijke oestersstromen tussen producenten; in 2020 werd in totaal 50.196 ton oesters verkocht door de ene kweker aan de andere. De meeste volumes (58%) komen uit Charente-Maritime en Normandië – Noordzee, respectievelijk 15.546 ton en 13.614 ton. De verkoop vanuit Bretagne (Noord en Zuid) bedroeg 12.581 ton.

Er zijn belangrijke stromen in Charente-Maritime, aangezien de BGA vereist dat het einde van de productie zich in het gebied van Marennes-Oléron bevindt, voor de "*affinage en claire*". De BGA-productie is aldus gebaseerd 1) op een productie waarbij het eerste deel van de cyclus plaatsvindt in het Marennes-Oléron-gebied en 2) op een productie waarbij het eerste deel van de cyclus in andere Franse gebieden plaatsvindt. Geschat wordt dat ongeveer 50% van het volume onder BGA volgroeid is in het BGA-gebied. In Marennes-Oléron ontbreken de oppervlakten voor de aanvoer van alle BGA's en sommige oesters worden dus gekweekt in andere Franse regio's, zoals Bretagne, om te worden geaffineerd of verwaterd in Marennes-Oléron.

Tabel 19: Verkoopvolume en waarde van oesters, voor consumenten en andere kwekerijen (volgroeid, halfwas en jong broed) in 2020

			Volume (ton)	Waarde (1.000 EUR)	Prijs (EUR/kg)
Japane oester (Crassostrea gigas)	Volgroeid	Consumenten	79.503	350.237	4,4
		Overige kwekerijen	45.382	138.255	3,0
	Halfwas oesters (2 jaar)	Overige kwekerijen	2.676	6.514	2,4
	Oesterbroed (18 maanden)	Overige kwekerijen	1.965	5.887	3,0
Europese platte oester (Ostrea edulis)	Volgroeid	Consumenten	1.280	6.748	5,3
		Overige kwekerijen	173	929	5,4
	Halfwas oesters (2 jaar)	Overige kwekerijen	s	s	s
	Oesterbroed (18 maanden)	Overige kwekerijen	s	s	s

Enquête Aquaculture 2020, Chiffres & Données, N°16, Agreste²⁰

Een deel van de nationale productie wordt geaffineerd of verwaterd in "*claires*" (31%) of in parken (17%), respectievelijk 25.204 ton en 13.826 ton. In totaal wordt 23.715 ton geaffineerd of verwaterd in "*claires*" in Charente-Maritime.

Recente marktverstoringen

Meerdere gebeurtenissen hebben de afgelopen 15 jaar een grote impact gehad op de Franse markt:

- Verhoogde jeugdsterfte sinds 2008 met een daling van de productie op nationaal niveau;
- Aanwezigheid van een virus in sommige gebieden, met een wekenlange sluiting van de verkoop (bijvoorbeeld in december 2019, net na Kerstmis in sommige gebieden van Bretagne);
- De COVID-19 crisis met zijn impact op de verkoop aan restaurants en de export.

²⁰<https://agreste.agriculture.gouv.fr/agreste-web/disaron/Chd2116/detail/>

Marketingnorm op het gewicht van oesters

Belanghebbenden gebruiken gemeenschappelijke referenties voor het gewicht van oesters, dat voor de Japanse oester in een professionele overeenkomst is gedefinieerd:

- Japanse oester: grootte 5 (kleinste oester) tot 0 (grootste oester). Meer in het bijzonder, nr 5: 30 g t/m 45 g, nr. 4: 46 g t/m 65 g, nr. 3: 66 g t/m 85 g, nr. 2: 86 g t/m 110 g, nr. 1: 111 g t/m 150 g, nr. 0: meer dan 151 g. Oesters worden over het algemeen verkocht in manden van 12 of 24 stuks. 12-13 oesters van nummer 3 wegen ongeveer 1 kg.
- Europese platte oester: grootte 6 (kleinste maat) t/m 000 (grootste maat). Het gewicht van 100 oesters varieert naargelang de maat: nr. 000: 10/12 kg, nr. 00: 9/10 kg, nr. 0: 8 kg, nr. 1: 7 kg, nr. 2: 6 kg, nr. 3: 5 kg, nr. 4: 4 kg, nr. 5: 3 kg, nr. 6: 2 kg.

3.2.2 Consumptie

De thuisconsumptie van oesters bedroeg in 2020 22.925 ton voor een totale waarde van EUR 161 miljoen²¹. De gemiddelde prijs was 7,0 EUR/kg.

Tabel 20: Huishoudelijke aankoop in Frankrijk van 2015 tot 2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Volume (ton)	25.479	25.995	27.690	24.256	22.333	22.925
Waarde (miljoen EUR)	189	190	202	177	158	161
Prijs (EUR/kg)	7,40	7,30	7,30	7,30	7,10	7,00

Bron: Op FranceAgriMer gebaseerd Kantar Worldpanel²²

De consumptie van oesters is sterk seizoensgebonden: van januari tot november is het minder dan 2.500 ton/maand en in december ongeveer 8.000-10.000 ton. Oesters worden traditioneel met Kerstmis en op Oud en Nieuw geconsumeerd. Het verbruik is hoger voor consumenten van 50 jaar en ouder (leeftijd van de aankoopverantwoordelijke).

In termen van geografische gebieden ligt het verbruik hoger bij consumenten uit kustgebieden (West-Frankrijk, Zuidwest-Frankrijk, Zuidoost-Frankrijk).

Grootschalige detail- en buitenmarkten zijn de belangrijkste kanalen voor huishoudelijke consumptie, goed voor ongeveer 80% van de verkoop (volume) in zowel 2019 als 2020.

Tabel 21: Consumentenaankoop per kanaal (huishoudelijke consumptie)

	% volume		Prijs (EUR/kg)	
	2019	2020	2019	2020
Grootschalige detailhandel	58,7	59,5	6,90	6,80
Buitenmarkten	21,8	20,2	7,00	6,90
Vishandelaars	8,6	9,8	8,00	8,20
Directe verkoop	6,6	8,1	7,30	7,70
Andere	4,3	2,4	/	/
Totaal	100%	100%	7,10	7,00

Bron: Op FranceAgriMer gebaseerd Kantar Worldpanel²³

Op kwekerijniveau zijn de belangrijkste kanalen in 2020 de grootschalige detailhandel (32%), de directe verkoop (27%) en de verkoop aan groothandelaars (14%). De vergelijking tussen 2019 en 2020 benadrukt de impact van de COVID-19-uitbraak met een omzetsdaling van 10%, door een sterke daling

²¹Op FranceAgriMer gebaseerd Kantar Worldpanel

²²Consommation des produits de la pêche et de l'aquaculture, 2020, FranceAgriMer - https://www.franceagrimer.fr/fam/content/download/67093/document/STA_MER_CONSO_2020.pdf?version=3

²³Consommation des produits de la pêche et de l'aquaculture, 2020, FranceAgriMer

van de export en de verkoop aan restaurants en groothandelaars (die onder andere aan restaurants leveren). In 2020 zien wij echter groei in de grootschalige detailhandel (+4%) en visverkopers (+14%), wat de omschakeling van de HORECA naar de thuisconsumptie illustreert tijdens de COVID-19-lockdown.

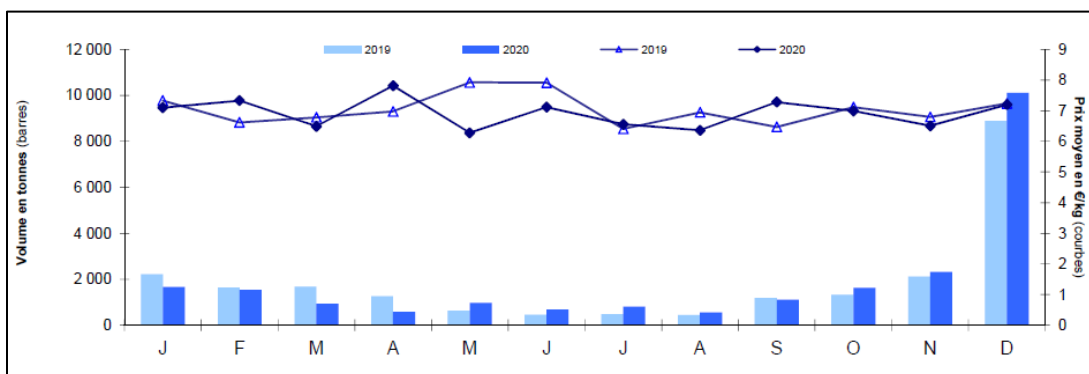
Tabel 22: Verkoop door oesterkwekers per bestemming (2019 en 2020)

	Verkoopwaarde 2019 (1.000 EUR)	Verkoopwaarde 2020 (1.000 EUR)	% verkoopwaarde 2020	% ontwikk. 2020/2019
Grootschalige detailhandel	111.466	115.940	32%	+4%
Directe verkoop	103.261	96.280	27%	-7%
Groothandelaar	65.403	48.280	14%	-26%
Vishandelaars	16.826	19.149	5%	+14%
Restaurants, catering	22.845	18.826	5%	-18%
Overige oesterkwekers	25.842	18.339	5%	-29%
Andere	15.398	16.929	5%	+10%
Verkoop binnen de EU (buiten Frankrijk)	22.880	14.010	4%	-39%
Export extra-EU	14.377	9.232	3%	-36%
Totaal	398.298	356.985	100%	-10%

Bronnen: Enquêtes Aquacole Agreste, 2019 en 2020

De consumptie in Frankrijk is sterk seizoensgebonden, met een piek in december voor Kerstmis en Oud en Nieuw. December neemt ongeveer de helft van het jaarlijkse verbruik voor zijn rekening. Deze hoge seizoensgebondenheid in termen van gekocht volume leidt echter niet tot een hoge seizoensgebondenheid in termen van prijs. Op basis van kwalitatieve feedback slagen sommige producenten erin om 's zomers een groter deel van hun productie te verkopen als ze zich in toeristische gebieden bevinden. Om de seizoensgebondenheid te verminderen wordt de toevlucht gezocht in de directe verkoop op buitenmarkten en mobiele verkooppunten. De geïnterviewde producenten gaven aan de afgelopen jaren een afname van de seizoensgebondenheid te hebben waargenomen.

Figuur 9: Seizoensgebondenheid van oesterconsumptie en prijs in Frankrijk in 2019 en 2020

Bron: Op FranceAgriMer gebaseerd Kantar Worldpanel

3.3 Prijstransmissie in de toeleveringsketen

3.3.1 Prijzen af-kwekerij

De onderstaande prijzen hebben betrekking op de twee soorten die in Frankrijk worden gekweekt, ook al blijft de Japanse oester verreweg de belangrijkste geproduceerde en geconsumeerde soort in Frankrijk (meer dan 98% van de aquacultuurproductie van oesters). De prijzen af-kwekerij van beide soorten zijn tussen 2011 en 2020 met 9% gedaald voor Japanse oesters en met 34% voor Europese platte oesters (in reële termen een daling van 20% en 41%). In 2020 werd de Japanse oester verkocht voor 4,41 EUR/kg, terwijl de Europese platte oester werd verkocht voor 5,27 EUR/kg, maar in kleinere hoeveelheden.

Tabel 23: Nominale prijzen af-kwekerij van oesters in Frankrijk (2011-2020, EUR/kg)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ontw. 2020/2011
Japanse oester (Crassostrea gigas)	4,86	4,90	4,97	4,55	5,15	5,06	4,93	4,06	4,61	4,41	-9%
Europese platte oester (Ostrea edulis)	7,94	7,74	6,73	6,34	7,60	8,88	7,73	7,99	6,04	5,27	-34%

Bron: gebaseerd op Eurostat

De oesterprijs is hoger voor grotere oesters, grote oesters spelen dus een belangrijke rol in de winstgevendheid van viskwekerijen. Op basis van kwalitatieve feedback wordt het seizoen 2021/2022 gekenmerkt door de noodzaak voor producenten om de eerste verkoopprijs voor oesters van maat 3 (middelgroot) te verhogen in een context van lage beschikbare volumes van groot formaat oesters (maten 1 en 2). Deze geringe beschikbaarheid is te wijten aan omgevingsfactoren (jaarlijkse evolutie van het voedsel in de oceaan). Over de prijs wordt over het algemeen in oktober van elk jaar onderhandeld met de grootschalige detailhandel en kan in februari/maart worden herzien.

Belanghebbenden uit Noord-Bretagne gaven aan dat de COVID-19-crisis negatieve gevolgen had voor de prijzen in 2020. In 2021 begonnen de prijzen weer te stijgen (zonder echter het pre-COVID-19-niveau te bereiken).

Op regionaal niveau varieert de prijs af-kwekerij van 3,70 EUR/kg (Normandië-Noordzee) tot 4,90 EUR/kg (Arcachon-Aquitaine).

Tabel 24: Prijzen af-kwekerij van oesters in Frankrijk per regio in 2020 (EUR/kg)

	Voor de consumptie	Aan andere oesterkwekers
Arcachon-Aquitanië	4,90	4,50
Charente-Maritime	4,80	3,50
Zuid-Bretagne	4,40	2,50
Middellandse Zee	4,20	2,90
Noord-Bretagne	4,00	3,20
Pays de la Loire	4,00	2,20
Normandië – Noordzee	3,70	3,00
Totaal	4,40	3,00

Bron : Enquête Aquaculture 2020, Chiffres & Données, N°16, Agreste²⁴

²⁴<https://agreste.agriculture.gouv.fr/agreste-web/disaron/Chd2116/detail/>

In Charente-Maritime, waar een deel van de productie met kwaliteitssystemen wordt verkocht (BGA en Label Rouge), is de prijs hoog. In het gebied van Marennes-Oléron zijn de prijzen af-kwekerij hoger voor Label Rouge dan voor BGA (de volumes zijn ook lager voor Label Rouge in vergelijking met BGA). De prijzen af-kwekerij waren in 2020/2021 als volgt²⁵:

- BGA Marennes Oléron: ongeveer 4,05 EUR/kg (5,50 EUR/kg voor BGA Marennes Oléron “Spéciale de claire”);
- Label Rouge “*Fine de claire verte*”: ongeveer 6,00 EUR/kg;
- Label Rouge « *Pousse en claire* »: tussen 8,50 EUR/kg en 10,50 EUR/kg.

3.3.2 Import- en exportprijzen

De import- en exportprijzen zijn de afgelopen vijf jaar (2017-2021) relatief stabiel gebleven. Verse, levende oesters werden geïmporteerd tegen een gemiddelde prijs van 4,44 EUR/kg en geëxporteerd tegen een gemiddelde prijs van 7,31 EUR/kg. Frankrijk importeert voornamelijk uit de EU-landen, terwijl het vooral exporteert naar Aziatische markten.

Tabel 25: Import- en exportprijzen (nominale prijzen) en volume voor levende oesters in Frankrijk (2017-2021)

		2017	2018	2019	2020	2021	Ontw. 2017-2021
Prijs (EUR/kg)	Export	7,07	7,45	7,14	7,08	7,31	+3%
	Import	4,25	4,57	4,64	4,16	4,44	+4%
Volume (ton)	Export	12.429	12.620	14.872	10.899	15.289	+23%
	Import	8.185	7.320	7.258	6.503	9.448	+15%

Bron: EUMOFA-uitwerking op basis van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

3.3.3 Groothandelsprijzen

In de onderstaande tabel ziet u de oesterprijzen op de groothandelsmarkt van Rungis (Parijs, Frankrijk). De prijzen variëren afhankelijk van de soort (Japanse oester *versus* Europese platte oester), kwaliteit en maat. Over het algemeen waren de prijzen in 2020 lager vergeleken met andere jaren (dit kan worden verklaard door de COVID-19-pandemie).

We moeten er rekening mee houden dat belanghebbenden uit de oestersector van mening zijn dat deze groothandelsprijzen relevant zijn om trends te analyseren, maar dat de absolute waarden niet representatief zijn voor de markt.

²⁵Groupement Qualité Huîtres Marennes Oléron

Tabel 26: Gemiddelde oesterprijzen in de groothandelsfase (nominale prijzen) in Frankrijk van 2017 tot 2021 (EUR/stuk)

Product ²⁶	2017	2018	2019	2020	2021
Japane oester maat M3/Speciale oester	0,87	0,87	0,87	0,86	0,95
Platte oester maat M3	0,82	0,82	0,82	0,82	0,92
Japane oester maat G2/Speciale oester	0,85	0,85	0,85	0,80	0,92
Japane oester maat G2/ Dunne oester	0,80	0,80	0,80	0,76	0,86
Platte oester maat G2	0,78	0,78	0,78	0,76	0,82
Japane oester maat G2/Speciale oester geaffineerd in "claire" (" <i>Spéciale de claire</i> ")	0,63	0,63	0,63	0,59	0,62
Japane oester maat M3/Speciale oester geaffineerd in "claire" (" <i>Spéciale de claire</i> ")	0,55	0,55	0,55	0,50	0,50
Japane oester maat M3/Speciale oester geaffineerd in "claire" (" <i>fine de claire</i> ")	0,48	0,48	0,48	0,45	0,44
Japane oester maat M3/ Dunne oester	0,39	0,39	0,39	0,37	0,43
Japane oester maat G2/ "Fijne" oester geaffineerd in moeraslandvijvers (" <i>fine de claire</i> ")	0,53	0,53	0,53	0,50	-

Bron: RNM, Rungis groothandelsmarkt

3.3.4 Detailhandelsprijzen

In de onderstaande tabel ziet u de gemiddelde nominale prijzen die zijn berekend op basis van de totale bestedingen voor een panel van consumenten bij de aankoop van oesters. De prijs piekte in 2014 op 8,00 EUR/kg en daalde in 2020 tot 7,00 EUR/kg.

Tabel 27: Nominale prijzen voor oesters in de detailhandelsfase in Frankrijk van 2010 tot 2020

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Prijs (EUR/kg)	6,30	7,20	7,80	7,60	8,00	7,40	7,30	7,30	7,30	7,10	7,00

Bron: Op FranceAgriMer gebaseerd Kantar Worldpanel²⁷

Kortingen tot 20% op de prijs zijn gebruikelijk voor oesters in de detailhandelsfase. Zo worden tussen kwekers en grootschalige detailhandelaars over twee prijzen onderhandeld: met en zonder korting.

Groupement Qualité Huîtres Marennes Oléron bewaakt de prijzen in de grootschalige detailhandel. Deze monitoring benadrukt het grote prijsgamma voor oesters onder BGA en Label Rouge: van 6,94 EUR/kg voor BGA "*Fines de claires*" tot 14,67 EUR/kg voor Label Rouge "*Pousses en claires*". Voor een enkele categorie kan het prijsbereik oplopen tot 5,00 EUR/kg (bijvoorbeeld minimum 4,99 EUR/kg en maximum 9,90 EUR/kg voor BGA "*Fines de claires*").

²⁶ M3 en G2 in deze tabel verwijzen naar de verschillende oestermaten die in Frankrijk worden gebruikt om oesters te sorteren.

²⁷ Consommation des produits de la pêche et de l'aquaculture, 2020, FranceAgriMer - https://www.franceagrimer.fr/fam/content/download/67093/document/STA_MER_CONSO_2020.pdf?version=3

Tabel 28: Prijs grootschalige verkoop (gemiddeld, minimum, maximum, EUR/kg) voor de verschillende categorieën BGA en Label Rouge - maat 3 (2020/2021)

	Min.prijs	Gemiddeld	Max.prijs
BGA –« <i>Fines de claires</i> »	4,99	6,94	9,90
BGA –« <i>Spéciales de claires</i> »	5,54	7,44	9,25
Label Rouge –« <i>Fines de claires vertes</i> »	6,47	8,44	11,98
Label Rouge –« <i>Pousses en claires</i> »	12,50	14,67	18,50

Bron : Groupement Qualité Huîtres Marennes Oléron

Directe verkoop

Directe verkoop is gebruikelijk onder oesterkwekers. Dit kan direct bij de kwekerij zijn (vooral wanneer de kwekerij in een toeristisch gebied ligt), op buitenmarkten of in mobiele verkooppunten tijdens het weekend (vooral in stedelijke gebieden). Er is een sterke concurrentie voor deze buitenmarkten en mobiele verkooppunten omdat er veel producenten aanwezig kunnen zijn op deze markten in de buurt van de productiegebieden. Zo kunnen sommige kwekers zich tot 250 km verplaatsen om op een reguliere markt te verkopen (bijvoorbeeld op wekelijkse basis). Op basis van een kwekersinterview is de afstandelijke limiet de mogelijkheid om binnen een dag de heen- en terugreis van de kwekerij naar het verkooppunt te kunnen maken om de kosten te beperken (bijvoorbeeld een nacht in een hotel). Deze strategieën maken het mogelijk om de hoge seizoensgebondenheid van de consumptie tijdens de kerstperiode te beperken.

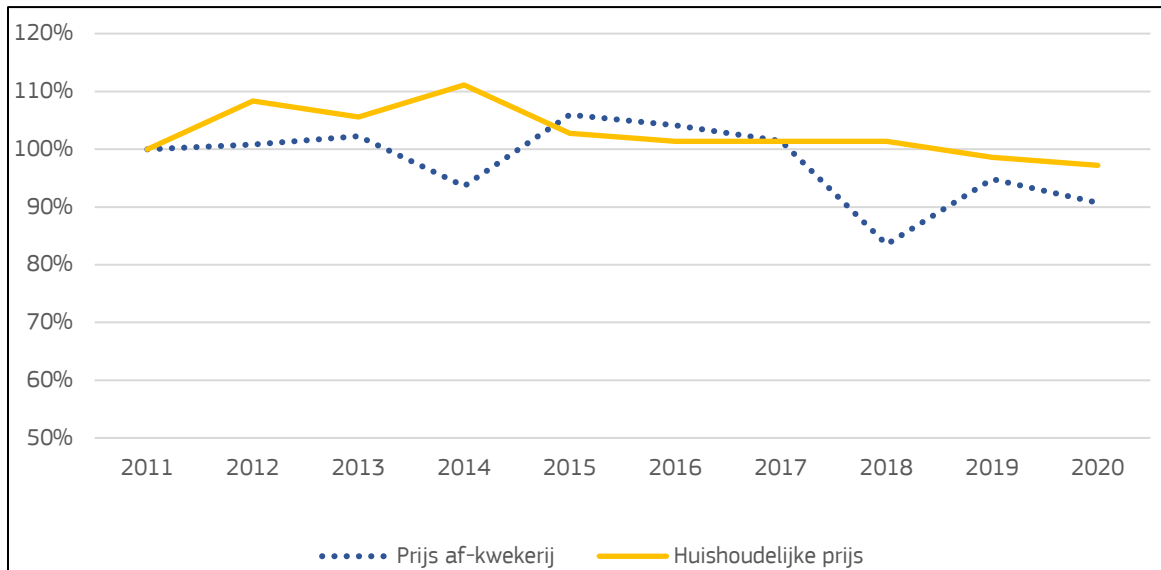
Op basis van kwalitatieve interviews met producenten zijn de directe verkoopprijzen:

- Een producent in Bretagne:
 - o Japanse oester: 6,50 EUR/kg op de kwekerij, van 5,50 tot 6,50 EUR/kg op de buitenmarkt in de buurt van het productiegebied;
 - o Platte oester: van 9,00 EUR/kg tot 12,00 EUR/kg in de directe verkoop.
- Een producent in Marennes-Oléron: prijs op de buitenmarkt ongeveer 7,50 EUR/kg in het productiegebied en tot 9,00-11,00 EUR/kg in de buurt van Parijs of in Oost-Frankrijk.

3.3.5 Prijstransmissie

De afgelopen jaren zijn de prijzen zowel in de productiefase als in de consumptiefase (huishoudelijke consumptie) gedaald, met een sterkere daling in de productiefase (-9% in nominale termen en -20% in reële termen) dan in het detailhandelsfase (-3% in nominale termen en -14% in reële termen). In de periode tussen 2011 en 2020 werd in 2014 en 2018 een specifieke daling in de productiefase waargenomen. In 2014 is de prijs af-kwekerij met 6% gedaald ten opzichte van 2011, terwijl de prijs in het detailhandelsfase met 11% is gestegen. In 2018 daalde de prijs af-kwekerij met 16%, terwijl de prijs in de detailhandelsfase stabiel bleef.

Figuur 10: Jaarlijkse prijsontwikkeling²⁸ in de verschillende fasen van de waardeketen voor oesters in Frankrijk: prijs af-kwekerij en prijs voor huishoudens (basis 100% = 2011)

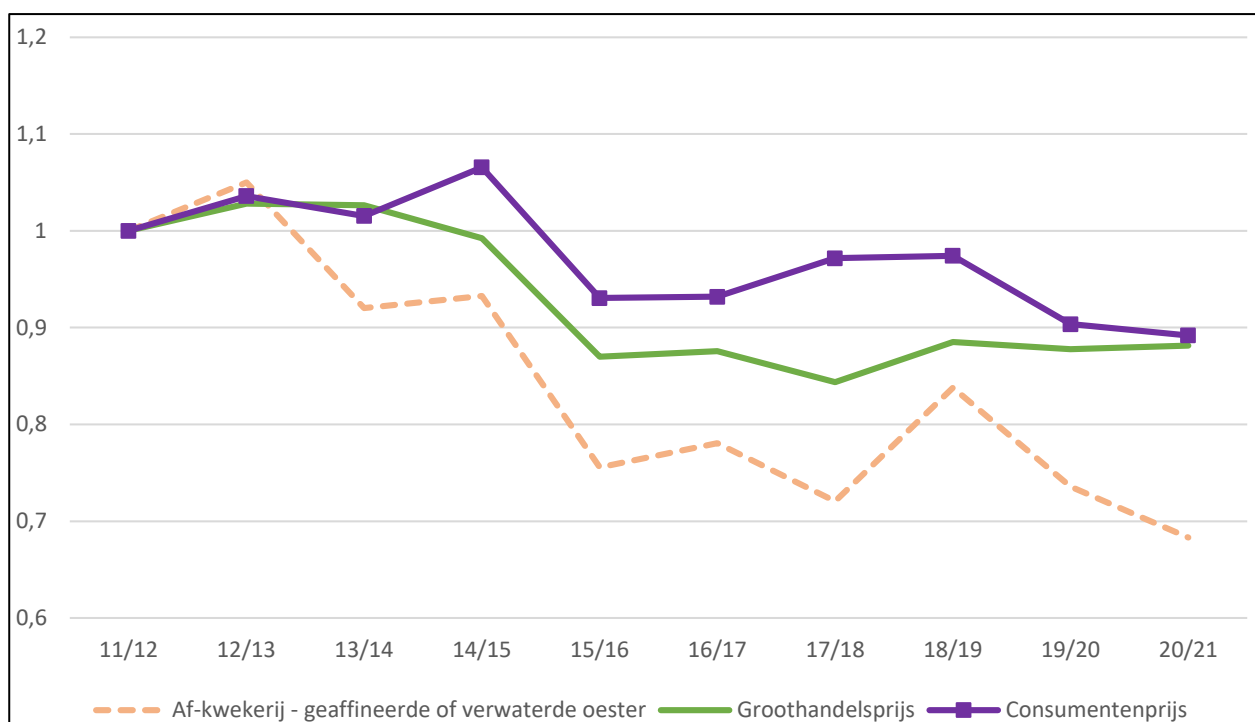
Bron: Eurostat-gegevens (via EUMOFA) en FranceAgriMer op basis van Kantar Worldpanel²⁹

Groupement Qualité Huîtres Marennes Oléron monitort de gegevens op verschillende niveaus van de waardeketen. Sinds 2011/2012 is een dalende trend waarneembaar in alle fasen van de waardeketen voor de BGA Marennes Oléron “*Fine de claire*” oesters, maat 3. Wij willen benadrukken dat de prijzen in 2011/2012 hoog waren vanwege de sterfte in 2008 (door de lengte van de productiecyclus werden de effecten van de sterfte van 2008 pas in 2011/2012 waargenomen op de markt). Deze daling is hoger in de stroomopwaartse fasen dan in de stroomafwaartse fasen: -32% in de fase af-kwekerij (-38% in reële termen), -12% in de verpakkerfase (-20% in reële termen) en -11% in de detailhandelsfase (-19% in reële termen). De gegevens in de kwekerijfase moeten echter met de nodige voorzichtigheid worden beschouwd omdat ze gebaseerd zijn op de gegevens van een beperkt aantal bedrijven.

²⁸ De prijsontwikkeling stemt overeen met de prijsverandering in elk jaar van de tijdreeks in vergelijking met 2011.

²⁹ Consommation des produits de la pêche et de l’aquaculture, 2020, FranceAgriMer - https://www.franceagrimer.fr/fam/content/download/67093/document/STA_MER_CONSO_2020.pdf?version=3

Figuur 11: Jaarlijkse prijsontwikkeling³⁰ in de verschillende fasen van de waardeketen voor BGA Marennes Oléron “Fine de claire” oesters, maat 3 (basis 100 = 2011/2012)

Opmerking: de fasegegevens af-kwekerij zijn gebaseerd op een beperkt aantal producenten, de ontwikkeling moet dus onder voorbehoud worden bekeken.

Bron: gebaseerd op gegevens van Groupement Qualité Huîtres Marennes Oléron

³⁰ De prijsontwikkeling stemt overeen met de prijsverandering in elk jaar van de tijdreeks in vergelijking met 2011.

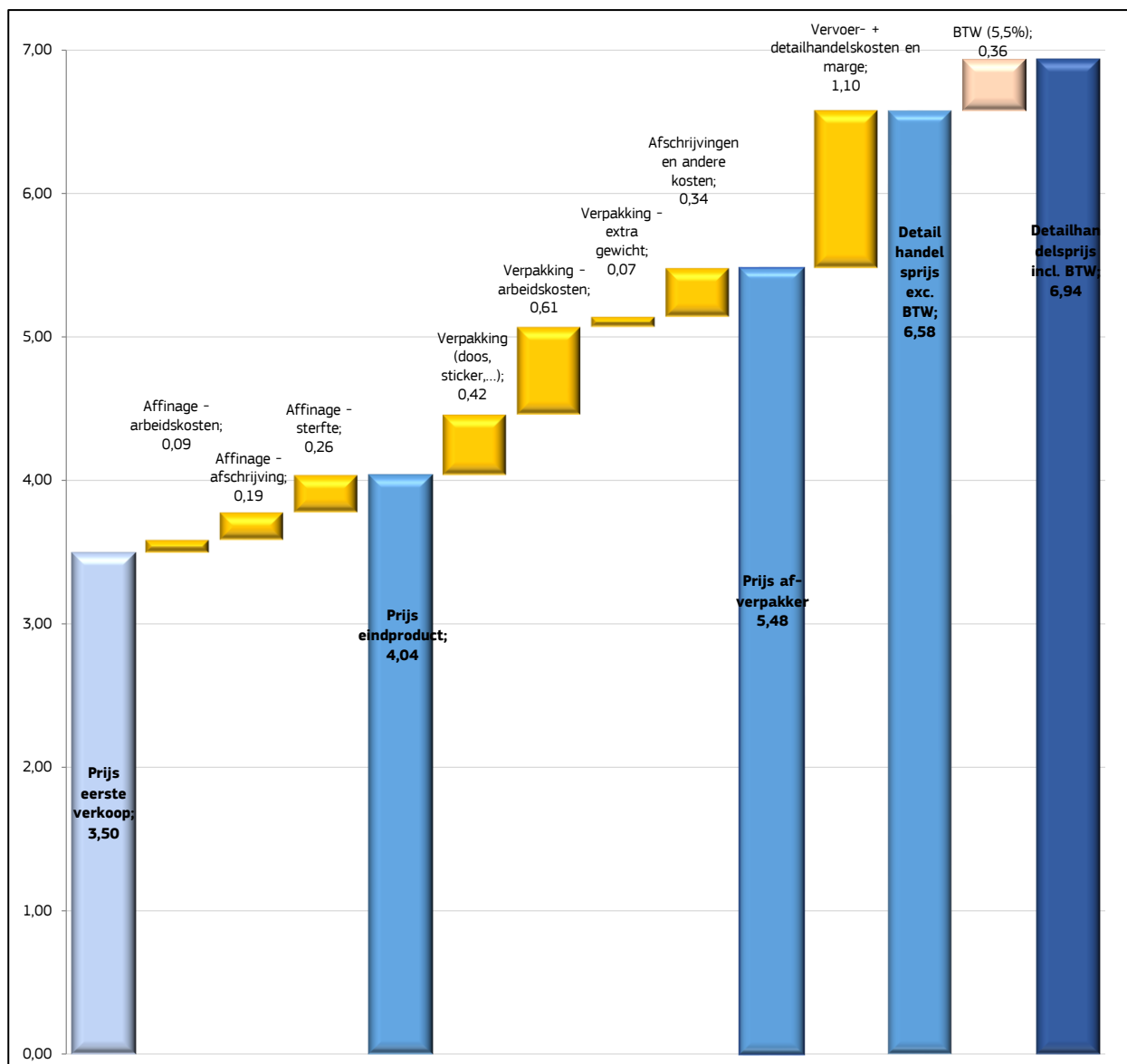
De prijstransmissie heeft betrekking op oesters onder BGA Marennes Oléron. De gegevens zijn gebaseerd op schattingen van prijzen en kosten van “Groupement Qualité Huîtres Marennes Oléron” voor de campagne 2021/2022.

Tabel 29: Kosten en marges van levende oesters in Frankrijk - BGA Marennes Oléron in 2021/2022 (EUR/kg)

	Gemiddeld	% eindprijs	Bron
Prijs eerste verkoop	3,50	50%	Groupement Qualité Huîtres Marennes Oléron
Affinage - arbeidskosten	0,09	1%	
Affinage - afschrijving	0,19	3%	
Affinage - sterfte	0,26	4%	
Prijs eindproduct:	4,04	58%	
Verpakking (doos, sticker,...)	0,42	6%	
Verpakking - arbeidskosten	0,61	9%	
Verpakking - extra gewicht	0,07	1%	
Afschrijvingen en andere kosten	0,34	5%	
Prijs af-verpakker	5,48	78%	
Vervoer- + detailhandelskosten en marge	1,10	17%	Berekening:
Detailhandelsprijs exc. BTW	6,58	95%	Berekening:
BTW (5,5%)	0,36	5%	Berekening:
Detailhandelsprijs incl. BTW	6,94	100%	Groupement Qualité Huîtres Marennes Oléron

Bron: EUMOFA-uitwerking op basis van gegevens van “Groupement Qualité Huîtres Marennes Oléron”

Figuur 12: Kosten en marges van levende oesters in Frankrijk - BGA Marennes Oléron in 2021/2022 (EUR/kg)

Bron: EUMOFA-uitwerking op basis van gegevens van "Groupement Qualité Huîtres Marennes Oléron"

4. DE IERSE MARKT

4.1 Structuur van de toeleveringsketen

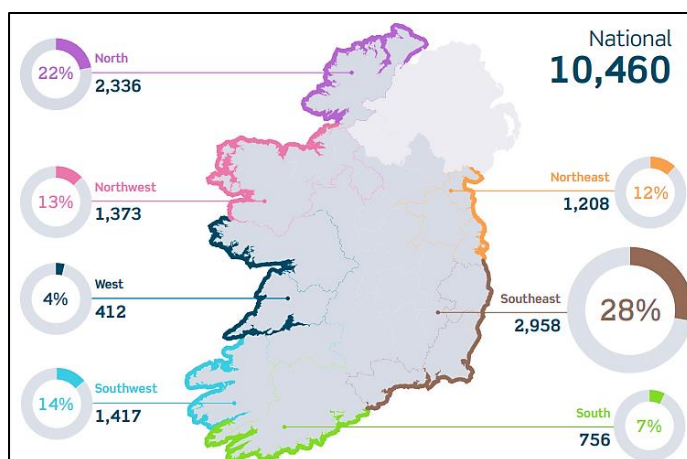
4.1.1 Productie

De oesterproductie in Ierland bedroeg in 2020 9.475 ton³¹. De huidige maximale capaciteit is ongeveer 10.500 ton en wordt beperkt door de beschikbare gelicentieerde grond³². De twee belangrijkste oestersoorten die in Ierland worden gekweekt zijn de Europese platte of "inheemse oester" (*Ostrea edulis*) en de geïntroduceerde Japanse oester (*Crassostrea gigas*). Volgens EUROSTAT beslaat de productie van Japanse oesters 97% van de oesterproductie in Ierland, terwijl die van de Europese platte oester in 2020 slechts 3% bedroeg³³. De productie van de Europese platte oester kende een grote terugval, voornamelijk vanwege: i) de toegenomen beschikbaarheid van de Franse oester, die de exportprijzen van Ierland naar de Franse markt negatief beïnvloedde, en ii) het recente historische gebrek aan aanvoer van inheemse oesterbroed³⁴.

Uit de nationale statistieken blijkt dat de triploïde oesters³⁵ in 2019 81% van de oesterproductie besloegen, met 19% voor de diploïde oesters in 2019.

In Ierland is de oesterproductie wijdverbreid langs de kust, met een concentratie van productie in de Zuidoostelijke en Noordwestelijke regio's³⁶.

Figuur 13: Regionale verspreiding van de oesterteelt in Ierland, 2019

Bron: BIM aquaculture report 2020

³¹ FAO FishStat

³² BIM aquaculture report 2019

³³ EUROSTAT

³⁴ BIM aquaculture report 2019

³⁵ Triploïde oesters worden geproduceerd in de broedkameromgeving en bevatten drie sets chromosomen waardoor ze steriel zijn. Dit levert hen twee marketingvoordelen op: 1) aanzienlijk verminderde reproductieactiviteiten tijdens de reproductieperiode. Met een groot deel van de metabolische inspanning besteed aan groei en vetmesten is de groeicyclus korter; 2) niet melkachtig in de zomer (door de ontbrekende reproductie) zodat ze ook 's zomers verkoopbaar zijn. Dit helpt om te voorkomen dat het verkoopseizoen te veel geconcentreerd is aan het einde van het jaar.

³⁶ BIM aquaculture report 2019

De onderstaande tabel toont de Ierse oesterproductie uit twee bronnen: FAO FishStat en EUROSTAT. FAO FishStat levert het volume van de hele productie (9.475 ton in 2020): dit omvat zowel de productie voor menselijke consumptie als die van halfwas oesters die aan andere kwekerijen worden verkocht voor verdere doorgroei. EUROSTAT levert gegevens over de productie voor menselijke consumptie, die in hetzelfde jaar 6,905 ton bedroeg.

Tabel 30: Productie van oesters in Ierland tussen 2010 en 2019 (ton)

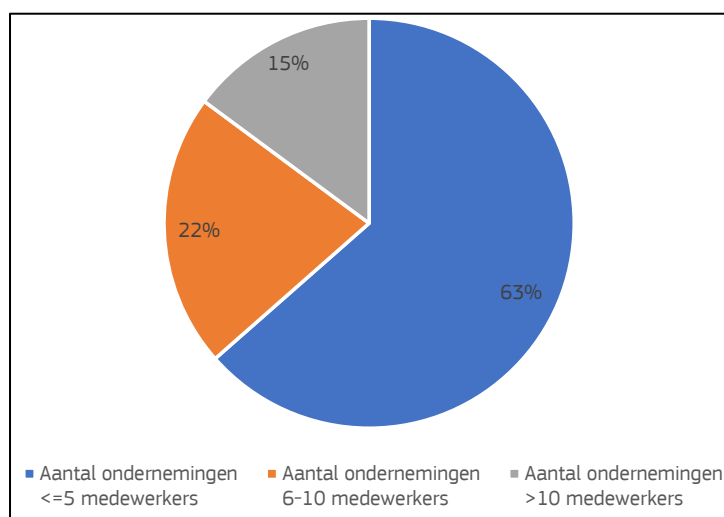
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aquacultuur - alle producten	7.937	7.560	8.641	9.442	9.547	8.016	10.059	10.369	10.716	9.475
Aquacultuur voor menselijke consumptie	7.625	6.369	7.069	7.569	7.478	8.016	7.873	8.635	7.810	6.905
Visserij	3.343	-	210	335	153	176	350	-	-	-
Totaal (Aquacultuur + Visserij)	11.280	7.560	8.851	9.777	9.700	8.192	10.409	10.369	10.716	9.475

Bron: EUMOFA-uitwerking van EUROSTAT en FAO FishStat

Structuur van de oestersector

In 2019 telt Ierland 148 productie-eenheden, gerund door 144 bedrijven die betrokken waren bij de oesterproductie in Ierland³⁷. Het merendeel hiervan, 103 eenheden in 2019 (63% van het totale aantal), is klein en biedt werk aan maximaal 5 personen. 32 eenheden (22%) hebben tussen de 6 en 10 mensen in dienst en 22 eenheden (15%) hebben er meer dan 10. In totaal werken ruim 1.300 personen, oftewel 642 FTE's, in de oestersector. Volgens nationale statistieken zijn bijna de helft van de werknemers die betrokken zijn bij de oesterteelt, voltijdwerknemers³⁸. Bedrijven die actief zijn in de aquacultuur van oesters in Ierland zijn grotendeels onafhankelijk van elkaar op het gebied van zuivering, marketing en distributie van hun producten. Alleen op het gebied van de productmarketing bestaat er wat samenwerking³⁹.

Figuur 14: Structuur Ierse oestersector, 2019

Bron: BIM aquaculture report 2020

³⁷The EU Aquaculture Sector – Economic report 2020 (WTECV-20-12)

³⁸BIM aquaculture report 2019

³⁹BIM aquaculture report 2020

Economische prestaties van de oestersector

Er is sprake geweest van variabiliteit in kosten en inkomsten over een overwegend winstgevende periode. De periode 2009-2018 werd namelijk gekenmerkt door een algemene stijging van de marges (tussen kosten en inkomsten) en winstgevendheid. Er is een globale stijging van het % bruto toegevoegde waarde (GVA) op het totale inkomen van 25% in 2009 naar 48% in 2018. De belangrijkste kosten zijn die voor arbeid en zaadaanvoer, die naar schatting verantwoordelijk zijn voor meer dan de helft van de totale productiekosten. In 2018 werd de algemene toename van de productie afgeremd als gevolg van de stijgende kosten en de snelle afname van de eenheidswaardestijging. Het laatste WTECV-rapport over aquacultuur geeft aan dat deze sector een groei doormaakt met de komst van nieuwe marktdeelnemers op nieuwe gelicentieerde terreinen. De verwachting is dus dat deze sector, hoewel langzaam, zal blijven groeien⁴⁰.

Tabel 31: Economische prestaties van de oestersector (2009-2018) – (in EUR)

	2009	2011	2013	2015	2017	2018
Totale inkomsten	13.975.033	30.042.471	37.714.589	39.100.069	44.336.007	47.661.373
Lonen en salarissen	4.638.797	6.431.297	12.630.957	10.910.709	12.794.953	17.671.824
Toegerekende waarde van onbetaalde arbeid	543.292	273.114	785.383	237.085	245.154	92.823
Energiekosten	130.725	1.176.502	68.013	287.157	275.769	1.168.064
Kosten levende have	5.464.668	4.169.973	7.435.224	5.560.290	5.098.288	4.190.541
Reparatie en onderhoud	523.613	1.819.156	1.414.849	807.696	1.893.291	1.981.336
Afschrijving van het kapitaal	1.464.805	1.567.196	1.572.474	1.373.924	3.210.546	3.831.117
Overige kosten	2.095.350	6.509.838	7.058.507	11.765.159	5.513.139	13.348.947
Totaal kosten	14.861.250	21.947.076	30.965.407	30.942.020	29.031.140	42.284.652
Bruto toegevoegde waarde (GVA)	3.451.025	16.787.764	16.719.376	18.448.005	24.713.899	22.722.189
Bruto toegevoegde waarde (GVA) tot omzet	25%	56%	44%	47%	56%	48%
EBIT*	-1.065.755	7.018.934	7.754.852	8.755.300	19.610.063	17.164.904
EBIT tot omzet	-	23%	21%	22%	44%	36%
Nettowinst	-1.176.035	6.618.459	6.412.587	3.780.405	13.949.778	2.265.841
Nettowinst tot omzet	-	22%	17%	10%	31%	5%

* EBIT: Winst vóór interest en belasting

Bron: BIM aquaculture report 2020

⁴⁰The EU Aquaculture Sector – Economic report 2020 (WTECV-20-12)

4.1.2 Import - export

Import

De import van oesters naar Ierland is marginaal. In 2021 importeerde Ierland minder dan 50 ton voor een waarde van ongeveer EUR 470.000. Sinds 2020 is de import bijzonder laag vanwege de COVID-19-pandemie. In 2021 waren de belangrijkste leveranciers de Republiek Korea (56% van de importwaarde) en het Verenigd Koninkrijk (31%).

Tabel 32: Ontwikkeling van de import van oesters in Ierland (2012-2021)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ontw. 2021/12
Volume (ton)	483	520	667	452	696	752	856	466	48	32	-93%
Nominale waarde (1.000 EUR)	3.791	5.857	5.476	3.328	3.344	3.954	4.300	2.301	394	469	-88%
Prijs (EUR/kg)	7,84	11,25	8,21	7,37	4,81	5,26	5,02	4,94	8,23	14,68	87%

Bron: EUMOFA-uitwerking op basis van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

Export

Een van de belangrijkste kenmerken van de toeleveringsketen van oesters in Ierland is dat deze exportgericht is. Ierse oesters worden bijna uitsluitend levend of vers geëxporteerd (99% van de exportwaarde in 2021). De markt voor Ierse oesters is voornamelijk de EU, hoofdzakelijk Frankrijk met 76% van het Ierse exportvolume in 2021 (4.712 ton voor een waarde van 24,4 miljoen EUR).

Terwijl Frankrijk de grootste exportmarkt blijft, blijft de Ierse industrie diversifiëren naar alternatieve markten, zoals Zuidoost-Azië (met name het vasteland van China en Hongkong). Daarnaast zijn de Ierse producenten zich gaan richten op Nederland, vanwege de grote investeringen in zuiverings- en opslagfaciliteiten door Nederlandse belanghebbenden (om weer te worden geëxporteerd)⁴¹. Volgens een geïnterviewde producent bereikt de Europese markt echter een verzadigingsniveau, met kleine mogelijkheden van vooruitgang voor de Franse, Nederlandse en Spaanse markten.

Tabel 33: Export van oesters en oesterproducten uit Ierland (2021)

	Volume (ton)	Nominale waarde (1.000 EUR)	Prijs (EUR/kg)	% waarde. 2021
Verse, levende of gekoelde oesters	6.198	34.951	5,64	99,0%
Gerookt, gedroogd, gezouten of gepekeld	38	261	6,93	0,7%
Bevroren	5	54	10,04	0,2%
Bereidingen-conserven	4	25	5,64	0,1%
Totaal	6.245	35.291	5,65	100,0%

Bron: EUMOFA-uitwerking van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

In de periode van 2012 tot 2021 was er sprake van een algehele toename van het volume en de waarde van de export, behalve in 2020, toen de Ierse schelpdierexport zijn laagste niveau sinds 2013 haalde als gevolg van de COVID-19 pandemie en de sluiting van horecasectoren in de belangrijkste markten tijdens het jaar. Zo daalde bijvoorbeeld de export naar Frankrijk, China, en Nederland in 2020 met respectievelijk 33%, 40%, en 61% ten opzichte van 2019. Tussen 2012 en 2021 zijn het volume

⁴¹BIM aquaculture report 2020

en de waarde van de oesterexport gestegen met respectievelijk 65% en 87% (66% in reële termen). In 2021 bereikte de export naar Frankrijk het exportniveau van 2019.

Tabel 34: Ontwikkeling export van oesters uit Ierland (2012-2021)

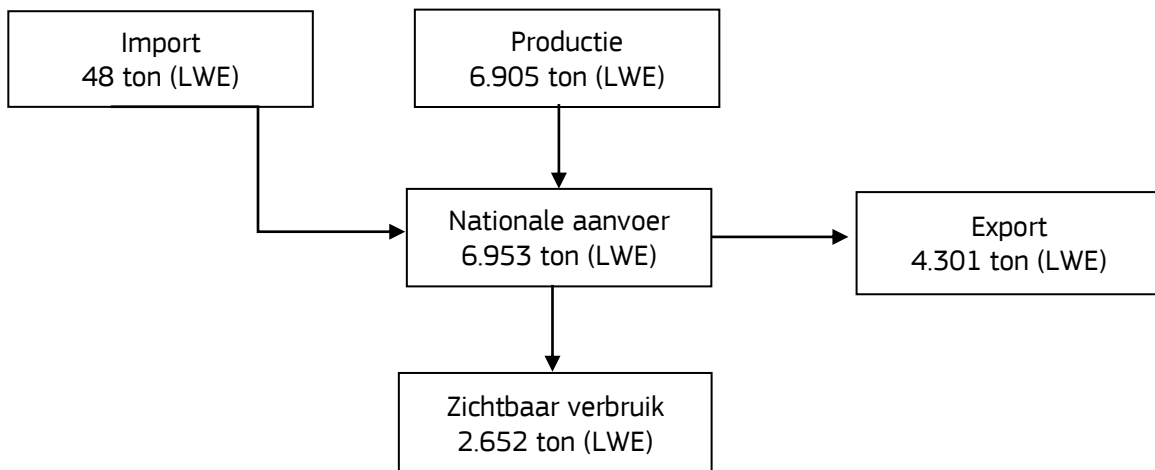
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ontw. 2021-2012
Volume (ton)	3.763	5.293	5.983	6.314	7.091	7.712	7.706	6.571	4.301	6.198	65%
Nominale waarde (1.000 EUR)	18.833	26.574	26.087	26.383	33.941	38.431	41.617	36.040	25.071	35.291	+87%
Prijs (EUR/kg)	5,00	5,02	4,36	4,18	4,79	4,98	5,40	5,48	5,83	5,69	+14%

Bron: EUMOFA-uitwerking van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

4.1.3 Zichtbaar verbruik

In 2020 bedroeg de Ierse oesteraanvoer 6.953 ton equivalent levend gewicht, bijna volledig afkomstig van de nationale productie (minder dan 1% van de nationale aanvoer kwam van import in 2020). De Ierse oestermarkt is exportgericht (62% van de nationale aanvoer). Het nationale verbruik is relatief klein en wordt geschat op 2.652 ton in 2020, ofwel 38% van de Ierse aanvoer. In 2020 was het zichtbare verbruik van oesters in Ierland beduidend hoger dan gebruikelijk (geraamd op 1.704 ton, d.w.z. 21% van het Ierse aanvoer in 2019), vanwege de COVID-19-pandemie en de daaruit voortvloeiende lagere export (als gevolg van grenssluitingen en sanitaire maatregelen op de belangrijkste markten).

Figuur 15: Aanvoerbalans voor oesters in Ierland (2020, ton, LWE)

Bron: EUMOFA-uitwerking van EUROSTAT-COMEXT- en FAO-gegevens

4.2 Kenmerken van de Ierse markt en consumptie

Zoals eerder vermeld, is de productie van Ierse oesters exportgericht: voor 2020 werd geschat dat 62% van de nationale aanvoer werd geëxporteerd. De exportcijfers zijn meestal hoger dan die in 2020, aangezien de export werd getroffen door de COVID-19-pandemie (in 2020 was de export 40% minder dan het gemiddelde van de voorgaande 5 jaar). Frankrijk is jarenlang de enige exportmarkt geweest voor Ierse oesters, die in bulk werden verkocht aan de Franse groothandelsmarkt. Op basis van handelsgegevens en interviews met belanghebbenden, begonnen Ierse producenten een paar jaar geleden hun markten te diversifiëren en grotere volumes te exporteren naar het vasteland van China en Hong Kong.

De Ierse oestersector begon te investeren in verpakking en branding, waarbij de nadruk lag op de superieure kwaliteit van Ierse oesters om de luxeaanvoer te bereiken waar de Aziatische markt naar op zoek was. Sommige bedrijven zijn goed ingeburgerd op de Aziatische markt en hebben merkherkenning ontwikkeld, zoals het gebruik van het merk "Irish Rock Oysters" om de Ierse oesters te onderscheiden van elders in Europa geproduceerde oesters. Deze strategie lijkt een meerprijs mogelijk te maken⁴². Volgens belanghebbenden is het duidelijk dat een grotere erkenning van een 'Iers merk' voor oesters betere kansen zou kunnen bieden voor de industrie. Zij denken ook dat de Ierse oesters worden gezien als een premium product dat puur is en afkomstig uit schone wateren rond een groen eiland, wat waarschijnlijk zal resulteren in een meerprijs. Zij zijn echter van mening dat, hoewel de meeste producenten certificeringen hebben zoals "Origin Green Ireland"⁴³ en "EcoPact"⁴⁴, deze niet echt leiden tot een meerprijs omdat ze niet specifiek zijn voor de oesters (maar voor de hele voedings-/aquacultuursector).

Een andere belangrijke factor op de Ierse oestermarkt is de maat van de oesters. Voordat ze op de markt worden gebracht, worden oesters gesorteerd volgens de eisen van de klant. In Ierland gebeurt de classificatie op grootte: de kleinste maat komt overeen met halfwas oesters die worden verkocht aan andere producenten. De Franse markt geeft nog steeds de voorkeur aan de tussenmaatklasse, terwijl de grootste maten (op enkele uitzonderingen na) over het algemeen naar Azië gaan.

4.3 Prijstransmissie in de toeleveringsketen

4.3.1 Prijzen af-kwekerij

De gemiddelde prijs af-kwekerij werd geraamd op 4,11 EUR/kg in 2020 op basis van Eurostat-gegevens (-6% in vergelijking met 2019). Tussen 2016 en 2019 is de gemiddelde prijs af-kwekerij relatief stabiel gebleven op circa 4,36 EUR/kg (de langzame stijging van de eenheidsprijzen van de afgelopen jaren werd al benadrukt in het hoofdstuk over economische prestaties).

Tabel 35: Prijzen af-kwekerij van oesters in Ierland (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Prijs (EUR/kg)	4,34	4,34	4,39	4,36	4,11

Bron: gebaseerd op Eurostat

⁴²Het economische belang van de Ierse oesterindustrie. Alain Renwick. 2015.

⁴³Origin Green is het Ierse duurzaamheidsprogramma voor eten en drinken, dat op nationale schaal werkt. Accreditatie op kwekerijniveau wordt verleend volgens ISO:17065 en Carbon Trust (PAS 2050), terwijl voedsel- en drankproducenten onafhankelijk door internationale auditors worden geverifieerd.

⁴⁴Environment Management System for Aquaculture (ECOPACT) is een gedragscode voor goede milieupraktijken voor Ierse aquacultuurbedrijven en -handelaars die afvalbeheer, natuurbehoud en visuele impact omvat.

Achter deze gemiddelde prijzen gaat echter een grote variabiliteit schuil, afhankelijk van de volgende factoren⁴⁵:

- **De ploïdie van de oesters:** in 2019 werd de triploïde productie, die 81% van de totale oesterproductie uitmaakte, verkocht tegen een gemiddelde prijs van 4,49 EUR/kg, terwijl diploïde een gemiddelde prijs had van 3,76 EUR/kg.
- **De maat van de oesters:** het tussenmaatproduct (66-85 g) had de hoogste prijs, namelijk 4,89 EUR/kg. Halfwasproducten hadden een prijs van 3,82 EUR/kg.
- **Het productiegebied met een impact op de productkwaliteit (met name het percentage vlees in de oester):** de hoogste prijzen werden waargenomen in Castlemaine Harbor en Donegal Bay, geschat op 5,50 EUR/kg in 2019.

4.3.2 Import- en exportprijzen

Over de afgelopen vijf jaar zijn de gemiddelde exportprijzen van levende oesters met 22% gestegen van 4,76 EUR/kg in 2016 tot 5,81 EUR/kg in 2020 (in nominale termen). Hoewel 2020 een bijzonder jaar was (met de sterke impact van de COVID-19-pandemie op de Ierse schelpdiersector), werd de stijgende trend bevestigd door producenten tijdens interviews en verklaard door de steeds grotere focus op waardevolle markten, met name China.

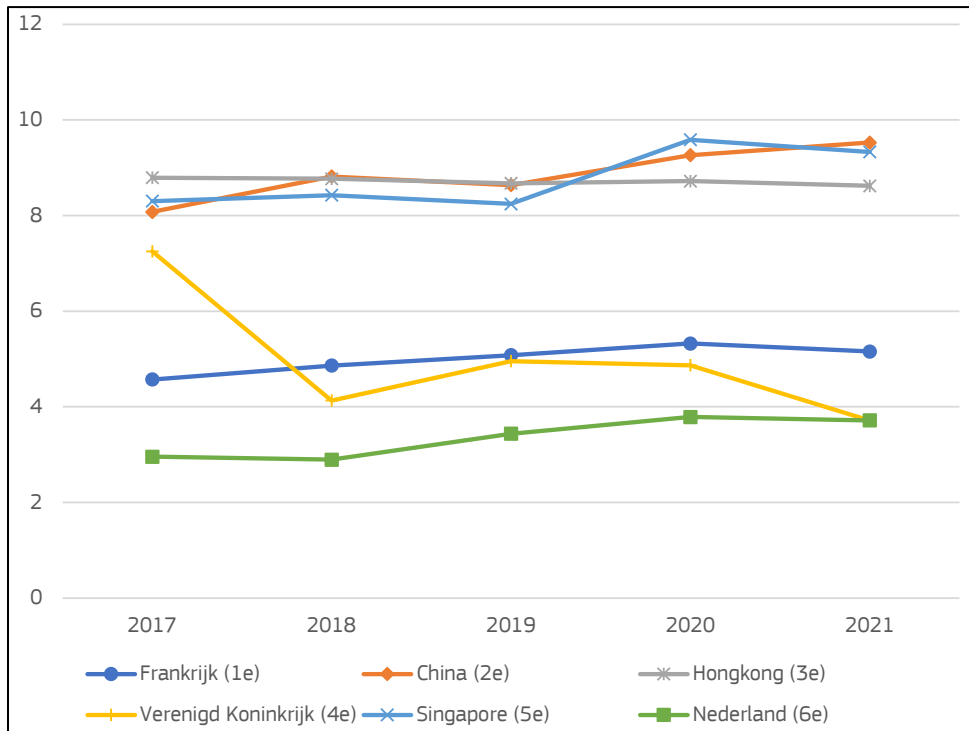
Tabel 36: Import- en exportprijzen (nominale prijs) en volume voor levende oesters in Ierland (2017-2021)

		2017	2018	2019	2020	2021	Ontw. 2017-2021
Prijs (EUR/kg)	Export	4,98	5,40	5,49	5,81	5,68	+14%
	Import	5,04	5,09	5,18	18,79	93,30	+1751%
Volume (ton)	Export	7.661	7.664	6.492	4.266	6.150	-20%
	Import	712	779	410	14	1	-100%

Bron: EUMOFA-uitwerking op basis van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

Hoewel de Franse markt de hoogste exportopbrengsten genereert (69% van de exportwaarde van verse, levende oesters in 2021), lijkt deze markt lagere prijzen te genereren dan de Aziatische markten. Over de afgelopen vijf jaar genereerden oesters die werden verkocht op de Aziatische markt en met name China (2e bestemming van Ierse export in 2021), Hongkong (3e bestemming van Ierse export in 2021) en Singapore (5e bestemming van Ierse export in 2021) hogere prijzen dan oesters die op de Franse markt werden verkocht. Dit moet worden gezien in de context van de relatief kleine volumes die naar Azië worden geëxporteerd in vergelijking met Frankrijk en de kwaliteit van de oesters die op de Aziatische markten wordt gezocht. Op basis van interviews, bleek dat enkele producenten hun productie na de Brexit overschakelden van het Verenigd Koninkrijk naar Aziatische markten.

⁴⁵BIM aquaculture report 2020.

Figuur 16: Exportprijzen (nominale prijs) van levende oesters uit Ierland naar de belangrijkste bestemmingen (EUR/kg)

Bron: EUMOFA-uitwerking op basis van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

4.3.3 Groothandelsprijzen

Er is geen statistische bron voor de groothandelsprijzen in Ierland.

4.3.4 Prijstransmissie

Dit gedeelte geeft een overzicht van de prijstransmissie van twee soorten toeleveringsketens:

- Een **in Ierland geproduceerde naar Frankrijk geëxporteerde oester**: de oesters worden in bulk geëxporteerd om te worden gezuiverd, gesorteerd en verpakt in Frankrijk. Volgens interviews is de toeleveringsketen van in bulk geëxporteerde oesters die in Frankrijk worden bereid en verpakt, het meest representatief voor de Ierse oestermarkt (daar Frankrijk de belangrijkste markt is). De onderstaande afgebeelde waardeketen verwijst naar **speciale oesters van hoge kwaliteit** (met een hoog percentage vlees in de oester) die in netzakken van 20 kg (bulk) via een tussenpersoon die verkoopt aan een Franse koper naar Frankrijk worden geëxporteerd. In Frankrijk zorgt de verkoper voor het klaarmaken en verpakken van de oesters in houten kistjes voor de verkoop ervan op de Franse markt. De prijstransmissie hieronder verwijst naar speciale oesters van hoge kwaliteit die kunnen worden verkocht tot 6,00 EUR/kg (prijs af-kwekerij), terwijl standaardoesters worden verkocht voor 3,00 EUR/kg.
- Een **in Ierland geproduceerde en naar China geëxporteerde oester (speciale oester van hoge kwaliteit)** omdat dit een groeiende markt is voor de Ierse oesters. In deze toeleveringsketen zuivert en verpakt de producent de oesters in Ierland om ze via luchtvracht naar China te exporteren (naar een Chinese groothandel die aan restaurants verkoopt).

Volgens producenten waren de prijzen vóór de COVID-19-pandemie stabiel. Sindsdien zijn de prijzen variabel, vooral met betrekking tot de exportprijzen naar China, als gevolg van de stijgende vrachtkosten. De onderstaande prijzen voor de Aziatische markt verwijzen naar de periode vóór COVID-19.

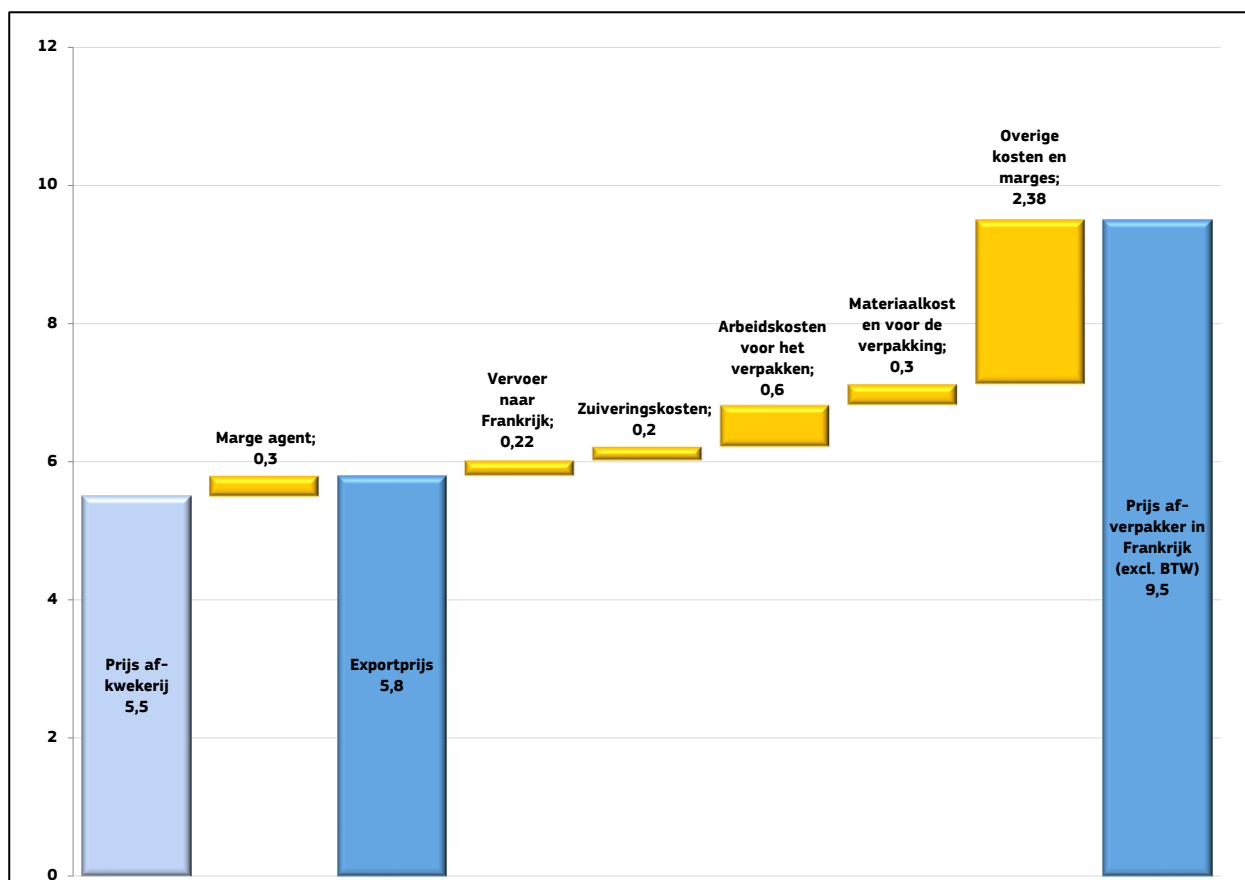
Prijsstructuuranalyse – Naar Frankrijk geëxporteerde Ierse oesters

Tabel 37: Kosten en marges van naar Frankrijk geëxporteerde levende oesters van hoge kwaliteit (EUR/kg, 2021)

	Gemiddelde prijs (EUR/kg)	% van de exportprijs	% van de eindprijs op de Franse markt	Bron
Prijs af-kwekerij (1)	5,50	95%	58%	Interviews met producenten
Tussenmarge	0,30	5%	3%	
Exportprijs (2)	5,80	100%	61%	
Vervoer naar Frankrijk	0,22		2%	
Zuiveringskosten	0,20		2%	
Arbeidskosten voor het verpakken	0,60		6%	
Materiaalkosten voor de verpakking	0,30		3%	
Overige kosten en marges	0,60		25%	
Prijs af-verpakker in Frankrijk (excl. BTW)	9,50		100%	

Bron: EUMOFA-onderzoek

Figuur 17: Kosten en marges van naar Frankrijk geëxporteerde levende oesters van hoge kwaliteit (EUR/kg, 2021)

Bron: EUMOFA, onderzoek

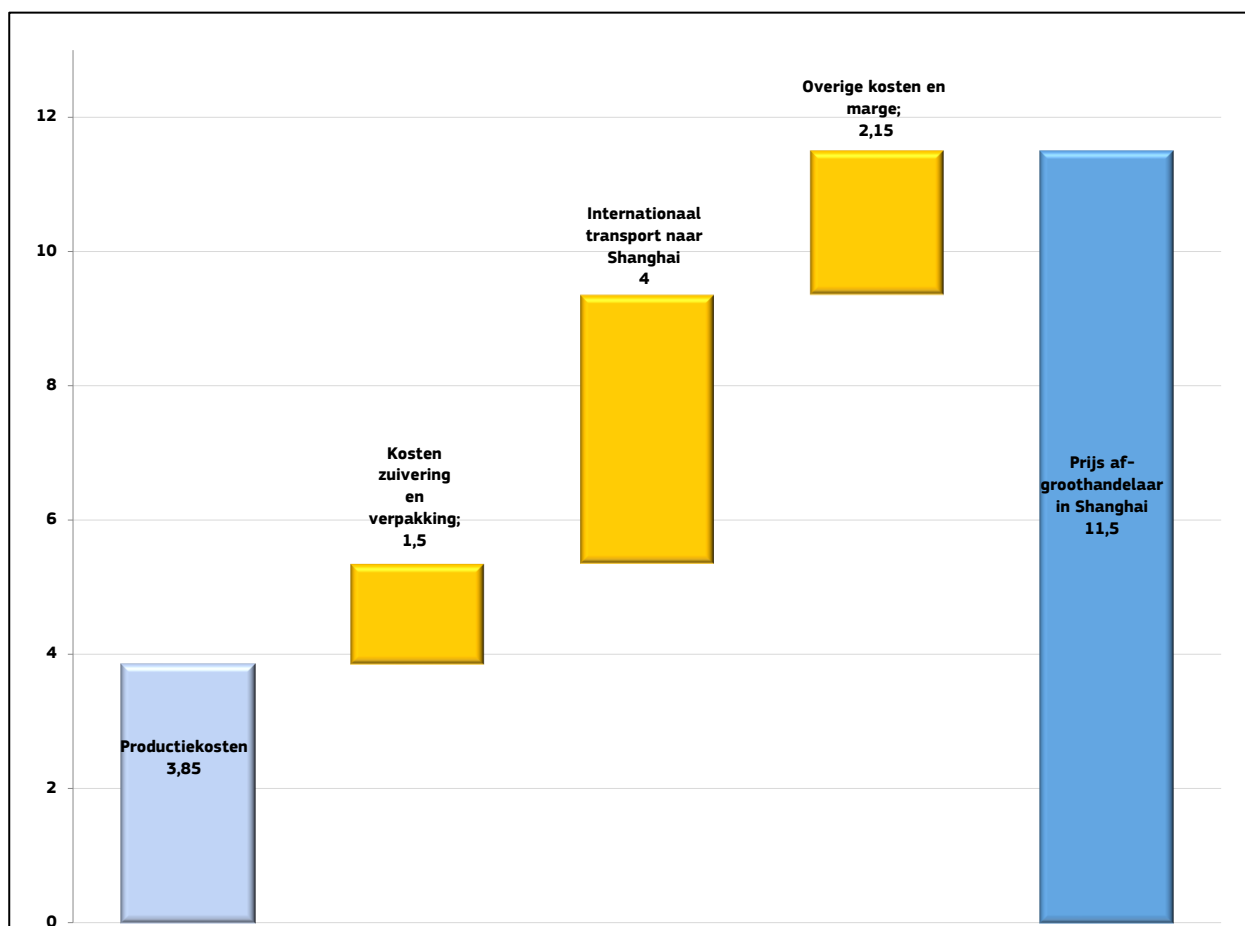
Prijsstructuuranalyse – Naar Shanghai geëxporteerde Ierse oesters

Tabel 38: Kosten en marges van naar Shanghai geëxporteerde verpakte levende oesters van hoge kwaliteit (EUR/kg, 2019)

	Gemiddelde prijs (EUR/kg)	% eindprijs	Bron
Productiekosten	3,85	33%	Interviews met producenten
Kosten zuivering en verpakking	1,50	13%	
Internationaal transport naar Shanghai	4,00	35%	
Overige kosten en marge	2,15	19%	
Prijs af-groothandelaar in Shanghai (excl. BTW)	11,50	100%	

Bron: EUMOFA, onderzoek

Figuur 18: Kosten en marges van naar Shanghai geëxporteerde levende oesters van hoge kwaliteit (EUR/kg, 2019)

Bron: EUMOFA

5. DE NEDERLANDSE MARKT

5.1 Structuur van de toeleveringsketen

5.1.1 Productie

Nederland heeft een lange traditie van schelpdierteelt. De Nederlandse aquacultuursector staat vooral bekend om de productie van mossels en oesters. In 2020 bestond 82% van de aquacultuurproductie van Nederland uit mossels en 6% uit oesters.

De oesterproductie in Nederland werd geschat op 2.374 ton in 2020, met bijna 100% van de productie uit aquacultuur. Tussen 2011 en 2020 is de Nederlandse oesterproductie met 11% gedaald (-12% voor de aquacultuur).

Tabel 39: Oesterproductie in Nederland tussen 2010 en 2019 (ton)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ontw. 2020/2011
Aquacultuur	2.680	2.539	2.958	3.264	3.150	3.650	2.600	2.700	2.550	2.350	-12%
Visserij	-	1	1	-	1	38	17	14	7	24	-
Totaal	2.680	2.540	2.959	3.264	3.151	3.688	2.617	2.714	2.557	2.374	-11%

Bron: FAO FishStat

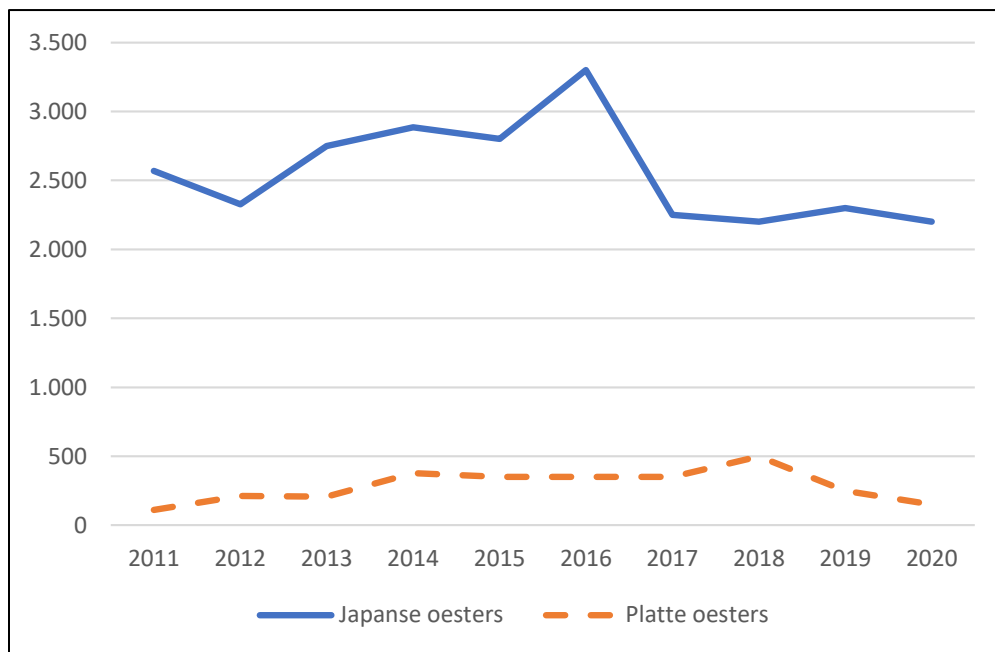
In Nederland worden twee oestersoorten gekweekt: Japanse oesters (ook wel "Creuse"; of "pacific cupped oester" genoemd) (*Crassostrea gigas*), en de Europese platte oester (*Ostrea edulis*), ook wel "Gewone oester" of "Platte oester" of "Europese oester" genoemd. Op basis van het Dutch Seafood Industry Report van 2020⁴⁶ werd de aanvoer van oesters in 2019 geschat op 28 miljoen stuks, waarvan 80% Japanse oesters. De overige 20% bestaat uit de productie van de Europese platte oester.

In Nederland worden de Europese platte oesters allemaal met de "bodemcultuur" gekweekt, terwijl de Japanse oesters zowel met de "bodemcultuur" als "tafelcultuur" worden gekweekt. Voor "bodemoesters" worden de meeste volumes geproduceerd met natuurlijk, in het wild verzameld oesterbroed. Voor de "tafeloesters" wordt zowel natuurlijke oesterbroed (diploïde oesters) als oesterbroed van broedkamers (triploïde oesters)⁴⁷ (voornamelijk geproduceerd in Frankrijk) gebruikt.

Volgens FAO-statistieken is de jaarlijkse aanvoer van Japanse oesters sinds 2013 afgenomen, terwijl tot 2018 de productie van platte oesters geleidelijk is toegenomen, hoewel de soort in kleinere volumes dan de Japanse oesters wordt geproduceerd.

https://apps.fas.usda.gov/newgainapi/api/Report/DownloadReportByFileName?fileName=The%202020%20Dutch%20Seafood%20Industry%20Report_The%20Hague_Netherlands_11-02-2020

⁴⁷Triploïde oesters worden geproduceerd in de broedkamers en bevatten drie sets chromosomen, waardoor ze steriel zijn. Dit levert hen twee marketingvoordelen op: 1) aanzienlijk verminderde reproductieactiviteiten tijdens de reproductieperiode. Met een groot deel van de metabolische inspanning besteed aan groei en vetmesten is de groeicyclus korter; 2) niet melkachtig in de zomer (door de ontbrekende reproductie) zodat ze ook 's zomers verkoopbaar zijn. Dit helpt om te voorkomen dat het verkoopseizoen te veel geconcentreerd is aan het einde van het jaar.

Figuur 19 – Productie van Japanse oesters en platte oesters in Nederland (ton)

Bron: FAO FishStat

De globale afname van de productie van Japanse oesters kan worden verklaard door verhoogde sterftcijfers als gevolg van de gecombineerde impact van het herpesvirus en predatie door de Japanse oesterboorder (een kleine roofslak). Om deze predatie tegen te gaan wordt er sinds 2018 geëxperimenteerd om op twee locaties de zogenaamde “off-bottom cultuur” of “tafelcultuur” te ontwikkelen. Tot 2020 bestaat bijna 100% van de Nederlandse oesterproductie uit ‘bodemmoesters’ en zijn de meeste ‘tafeloesters’ geïmporteerd. Sinds maart 2020 is voor alle producenten een gebied van ongeveer 50 ha beschikbaar gekomen dat geschikt is voor het kweken van oesters “op tafels” (tafelcultuur). Deze oppervlakte blijft echter beperkt vergeleken met de oppervlakte die momenteel wordt gebruikt voor de “bodemcultuur” (ongeveer 1.400 ha aan percelen wordt verhuurd).

Structuur van de oestersector

Op basis van het laatste WTECV-rapport⁴⁸ waren er in 2018 21 oesterkwekerijen (aquacultuur). De Nederlandse aquacultuursector bestaat voornamelijk (97%) uit kleine ondernemingen met minder dan 5 werknemers. In 2018 waren in totaal 243 mensen werkzaam binnen de Nederlandse schelpdierbedrijven, waarvan 50 in oesterbedrijven (de overigen werken bij mosselbedrijven).

⁴⁸JRC/WTECV – Economic Report of the EU Aquaculture sector, 2020.

5.1.2 Import - export

Import

De Nederlandse import van oesters bedroeg in 2021 1.567 ton voor bijna EUR 14,1 miljoen. Dit waren hoofdzakelijk verse, levende of gekoelde oesters (98% van de importwaarde). De belangrijkste leveranciers van de Nederlandse markt waren Frankrijk (72% van de waarde van de Nederlandse import, namelijk 10,1 miljoen EUR) en Ierland (20%; 2,8 miljoen).

Tabel 40: Import van oesters en oesterproducten in Nederland (2021)

	Volume (ton)	Nominale waarde (1.000 EUR)	Prijs (EUR/kg)	% waarde. 2021
Verse, levende of gekoelde oesters	1.517	13.764	9,07	98%
Geroekt	-	3	-	0%
Bevroren	29	218	7,47	2%
Conserven	21	114	5,54	1%
Totaal	1.567	14.099	9,00	100%

Bron: EUMOFA-uitwerking op basis van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

De Nederlandse import van verse, levende oesters is tussen 2012 en 2021 flink gestegen, vooral in waarde (+546% nominaal en +472% in reële termen). Ook het volume van de import steeg in dezelfde periode met 59%. Meer specifiek nam de import af tot 2014 (toen ze daalde tot 362 ton) om de daaropvolgende jaren toe te nemen, tot 1.517 ton in 2021.

In dezelfde periode (2012-2021) zagen we een forse stijging van de prijzen van geïmporteerde verse, levende oesters (+307% in nominale termen en +260% in reële termen), van 2,23 EUR/kg in 2012 tot 9,07 EUR/kg in 2021 in nominale termen (zie paragraaf 5.3.2 voor meer uitleg over de forse prijsstijging).

Tabel 41: Ontwikkeling van de import van verse, levende of gekoelde oesters in Nederland tussen 2012 en 2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ontw. 2021-2012
Volume (ton)	955	767	362	733	1.540	1.072	1.285	1.283	1.294	1.517	+59%
Nominale waarde (1.000 EUR)	2.129	2.023	1.592	3.318	11.378	8.945	9.770	11.320	11.681	13.764	+546%
Prijs (EUR/kg)	2,23	2,64	4,40	4,53	7,39	8,35	7,61	8,82	9,03	9,07	+307%

Bron: EUMOFA-uitwerking van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

Export

De Nederlandse oesterexport bedroeg in 2021 2,984 ton voor een waarde van ruim EUR 21 miljoen, die voornamelijk bestond uit verse, levende of gekoelde oesters (94% van de exportwaarde).

Tabel 42: Export van oesters en oesterproducten uit Nederland (2021)

	Volume (ton)	Nominale waarde (1.000 EUR)	Prijs (EUR/kg)	% waarde. 2021
Verse, levende of gekoelde oesters	2.684	19.685	7,34	94%
Gerookt	267	1.113	4,17	5%
Bevroren	22	110	5,02	1%
Conserven	12	116	10,00	1%
Totaal	2.984	21.024	7,05	100%

Bron: EUMOFA-uitwerking op basis van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

Tussen 2012 en 2021 schommelde de export van verse, levende oesters tussen circa 1.600 ton en circa 4.600 ton (piek in 2018). In 2021 werd 2.684 ton geëxporteerd. De exportwaarde steeg in deze periode met 87% (+65% in reële termen) in overeenstemming met de forse stijging van de exportprijzen in de afgelopen jaren: 7,34 EUR/kg in 2021 vergeleken met 4,28 EUR/kg in 2018. Volgens geïnterviewde belanghebbenden fluctueert de export sinds 2012 sterk (zowel in volume als in prijs) vanwege de grote diversiteit van de vraag in termen van kwaliteit en volume. Een geïnterviewde belanghebbende verklaarde dat tien jaar geleden grotere volumes in bulk werden geëxporteerd naar andere EU-landen, terwijl nu bijna alle producten verpakt worden geëxporteerd (dit verklaart de prijsstijging).

In 2021 waren de belangrijkste bestemmingen België (40% van de Nederlandse export in waarde; EUR 7,9 miljoen), gevolgd door Duitsland (17%; EUR 3,3 miljoen) en Italië (12%; EUR 2,3 miljoen).

Tabel 43: Ontwikkeling van de export van verse, levende of gekoelde Oesters uit Nederland tussen 2012 en 2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ontw. 2021-2012
Volume (ton)	4.148	2.083	1.585	1.717	2.200	3.313	4.548	4.431	1.976	2.684	-35%
Waarde (1.000 EUR)	10.542	8.786	8.019	9.048	14.030	18.752	19.446	20.689	13.560	19.685	+87%
Prijs (EUR/kg)	2,54	4,22	5,06	5,27	6,38	5,66	4,28	4,67	6,86	7,34	+189%

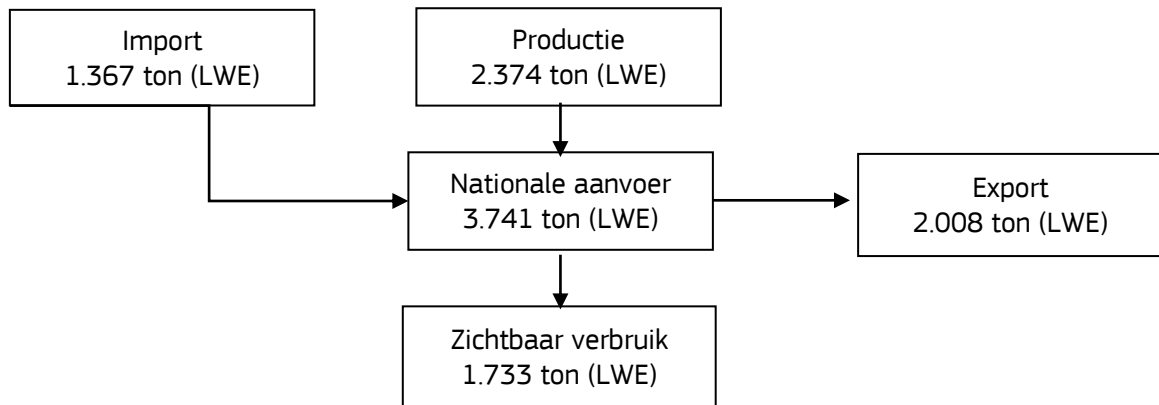
Bron: EUMOFA-uitwerking van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

5.1.3 Zichtbaar verbruik

In 2020 bedroeg de totale aanvoer van oesters in Nederland 3.741 ton LWE, 63% uit de nationale productie (aquacultuur + visserij) en 37% uit import.

Van deze aanvoer werd in 2020 46% verkocht op de nationale markt en ongeveer 54% geëxporteerd, voornamelijk binnen de EU. In 2020 was het zichtbare verbruik van oesters in Nederland beduidend hoger dan andere jaren als gevolg van een lagere export vanuit Nederland naar andere landen vanwege de COVID-19-pandemie. De Nederlandse oesterconsumptie blijft gewoonlijk laag (-591 ton in 2019⁴⁹).

⁴⁹Volgens Eurostat-Comext-gegevens overtrof de oesterexport de nationale aanvoer in 2019, de producenten konden dit tijdens de interviews niet verklaren. Deze situatie onderstreept echter de geringe consumptie van oesters in het land, dat de productie hoofdzakelijk voor de export bestemde. Als gevolg hiervan is het nationale "zichtbare" verbruik heel beperkt.

Figuur 20: Aanvoerbalans voor oesters in Nederland (2020, ton, equivalent levend gewicht)

Bron: EUMOFA-uitwerking op basis van EUROSTAT-COMEXT- en FAO-gegevens

5.2 Kenmerken van de Nederlandse markt en verbruik

Volgens de geïnterviewde belanghebbenden is de vraag groot terwijl de productie afneemt. Om deze situatie te beheersen, startte het Wageningse onderzoeksinstituut een Onderzoeksprogramma (2020-2023) om de productieopbrengst van de oester te verbeteren.

De Nederlandse consumptie van oesters is laag; de belangrijkste verkoopkanalen zijn detailhandelaars en restaurants.

5.3 Prijstransmissie in de toeleveringsketen

De Nederlandse toeleveringsketen van oesters is kort: meestal verzorgt het producerende bedrijf ook het verpakken en de marketing naar detailhandelaars of groothandelaars.

5.3.1 Prijzen af-kwekerij

Volgens EUROSTAT zijn de prijzen af-kwekerij in de periode 2011-2020 heel variabel geweest (tussen 1,28 EUR/kg en 7,62 EUR/kg). Op basis van dezelfde bron bedroeg de prijs af-kwekerij (bodemoester) ongeveer 3,71 EUR/kg in 2020. De prijzen die de producenten tijdens de interviews aangaven, lagen de afgelopen 5 jaar gemiddeld rond de 1,80 EUR/kg.

Figuur 21 – Nominale prijzen af-kwekerij van oesters in Nederland (2011-2020)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Prijs (EUR/kg)	1,45	1,3	1,28	2,38	4,84	4,68	7,62	5,39	2,65	3,71

Bron: gebaseerd op Eurostat

5.3.2 Import- en exportprijzen

Volgens gegevens van EUROSTAT-COMEXT is de prijs van geïmporteerde oesters tussen 2012 en 2021 aanzienlijk gestegen (met +260% in reële termen) en in 2021 ongeveer 9,00 EUR/kg. De geïnterviewde producenten zijn echter van mening dat de prijzen waargenomen op de markt lager zijn dan de officiële statistieken, die zij in dezelfde periode gemiddeld op ongeveer 2,50 EUR/kg schatten. Eén producent verklaarde de in de statistieken geregistreerde stijging van de importprijzen door de stijging van de import in de zomer om de slechte kwaliteit van de Nederlandse diploïde oesters te compenseren (de in Nederland geproduceerde diploïde oesters zijn tussen mei en september "melkachtig"). Deze worden tegen hogere prijzen geïmporteerd. De statistieken tonen inderdaad een zomerpiek van de import uit Frankrijk en Ierland (naast een piek tussen oktober en december), maar zonder een significante impact op de prijzen (hogere prijzen werden alleen waargenomen in de zomer

van 2020, waarschijnlijk vanwege de COVID-19-pandemie. Een andere producent verklaarde de stijging van de importprijzen door de stijging van het aandeel van de import van verpakte oesters.

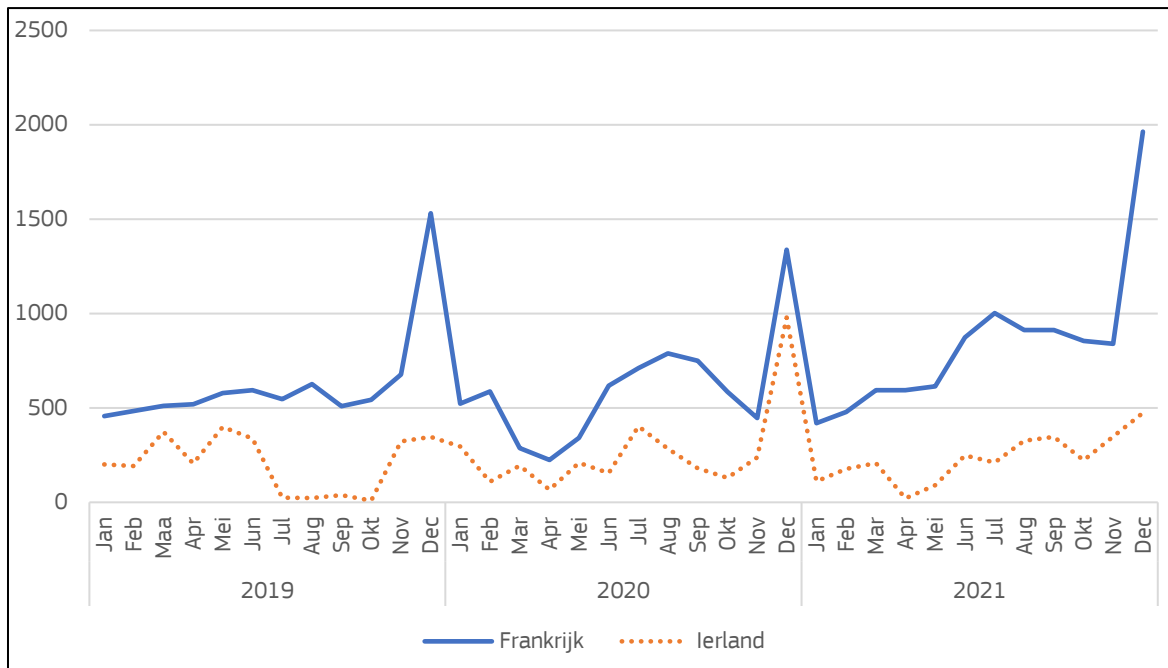
Tussen 2012 en 2021 stegen ook de exportprijzen aanzienlijk, van 2,54 EUR/kg naar 7,34 EUR/kg in nominale termen (+156% in reële termen). Op basis van interviews ligt de prijs van oesters die geëxporteerd worden naar België (de belangrijkste bestemming van de Nederlandse export) rond de 3,10 EUR/kg (4,65 EUR/mand van 12 oesters).

Tabel 44: Import- en exportprijzen (nominale prijs) en volume voor levende oesters in Nederland (2012-2021)

		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ontw. 2012-21
Prijs (EUR/kg)	Export	2,54	4,22	5,06	5,27	6,38	5,66	4,28	4,67	6,86	7,34	189%
	Import	2,23	2,64	4,40	4,53	7,39	8,35	7,61	8,82	9,03	9,07	307%
Volume (ton)	Export	4.148	2.083	1.585	1.717	2.200	3.313	4.548	4.431	1.976	2.684	-35%
	Import	955	767	362	733	1.540	1.072	1.285	1.283	1.294	1.517	59%

Bron: EUMOFA-uitwerking op basis van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

Figuur 22 – Maandelijks import van verse, levende oesters uit Frankrijk en Ierland naar Nederland tussen 2019 en 2020 (1.000 EUR)

Bron: EUMOFA-uitwerking op basis van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

5.3.3 Groothandelsprijs

Op basis van interviews zijn de gemiddelde prijzen van een aan een groothandel geleverde mand van 12 oesters:

- van 4,65 EUR/mand tot 5,80 EUR/mand (d.w.z. 3,10 EUR/kg tot 3,87 EUR/kg) voor "bodemoesters", afhankelijk van de bestemming en de kwaliteit;
- 13,00 EUR/mand, dat is 8,70 EUR/kg voor "tafeloesters" (d.w.z. geïmporteerde oesters).

5.3.4 Consumentenprijs

Volgens interviews wordt de helft van de aanvoer op de binnenlandse markten verkocht in supermarkten/winkels en de andere helft in restaurants.

Op basis van interviews en online prijzen kunnen restaurants oesters verkopen voor 2,00 EUR/stuk (soms zelfs tot 3,00 EUR/stuk). Vergelijkbare prijzen vinden we de in supermarkten, ook al zijn er grote verschillen te zien tussen discountwinkels en premiumzaken. Restaurants (of detailhandelaars) “verliezen” vaak 2 tot 3 oesters per mand van 12 (omdat niet 100% van de gekochte volumes snel genoeg verkocht worden en oesters vers geconsumeerd moeten worden). Dit verlies wordt doorberekend in de prijs voor de eindconsument.

Aangezien een mand met 12 oesters 1,5 kg weegt, wordt de detailhandelsprijs geschat op ongeveer 16,00 EUR/kg voor "bodemoesters" die in restaurants worden verkocht. Voor discountwinkels kan de detailhandelsprijs 2 keer lager zijn, zo'n 8,00 EUR/kg.

5.3.5 Prijstransmissie

De toeleveringsketen die in de onderstaande prijstransmissie wordt beschouwd, is voor oesters die in restaurants worden verkocht. Er worden twee analyses gegeven:

- In Nederland door hetzelfde bedrijf geproduceerde en verpakte “bodemoesters”;
- Uit Frankrijk geïmporteerde en in Nederland door een producent - verpakker omgepakte "tafloesters".

Zowel de “bodemoesters” als de "tafloesters" worden via een groothandel aan restaurants verkocht.

Op basis van interviews is de prijs af-kwekerij van "bodemoesters" 1,80 EUR/kg, terwijl de importprijs van "tafloesters" 2,50 EUR/kg is. De consumentenprijs (in restaurants) van het eindproduct (incl. btw) bedraagt 16,20 EUR/kg voor "bodemoesters" en 21,00 EUR/kg voor "tafloesters". Voor oesters die in supermarkten worden verkocht, zou de detailhandelsmarge lager zijn dan die van de restaurants.

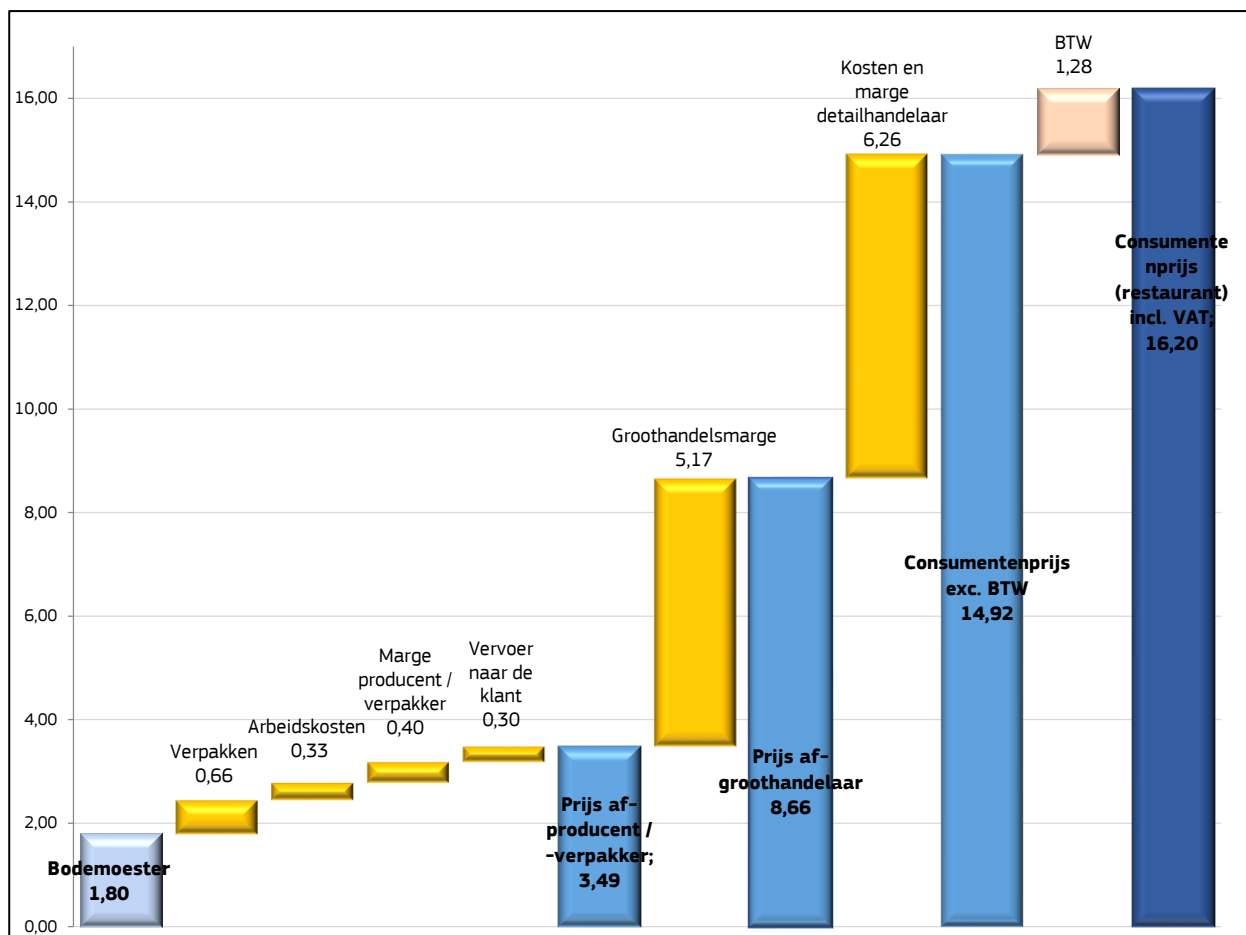
De belangrijkste kostenpost in de productiefase is de verpakking (mand voor 24/12/48 stuks) die 4% van de eindprijs (incl. btw) voor zijn rekening neemt. Overige kosten zijn het arbeidsloon voor het sorteren van de oesters (2% van de eindprijs) en het transport naar de groothandel voor de horeca of detailhandelaar (2% van de eindprijs).

Tabel 45 - Kosten en marges voor "bodemoesters" en "tafloesters" in Nederland (EUR/kg, 2021)

EUR/kg	Gemiddelde voor "bodemoesters" (Geproduceerd in NL)	% eindprijs	Gemiddelde voor "tafloesters" (Geïmporteerd uit FR)	% eindprijs	Bronnen
- Bulkoesters voor "bodemoesters" (uit NL) - Importprijs voor "tafloesters" (uit FR)	1,80	11%	2,50	12%	Interviews
Verpakken	0,66	4%	0,66	3%	
Arbeidskosten	0,33	2%	0,33	2%	
Marge producent / verpakker	0,40	2%	0,40	2%	
Vervoer naar de klant	0,30	2%	0,30	1%	
Prijs af-producent / -verpakker	3,49	22%	4,19	20%	
Groothandelsmarge	5,17	32%	6,46	31%	
Prijs af-groothandelaar	8,66	53%	10,65	51%	
Kosten en marge detailhandelaar	6,26	39%	8,67	41%	
Consumentenprijs exc. BTW	14,92	92%	19,32	92%	
BTW	1,28	8%	1,68	8%	
Consumentenprijs (restaurant) incl. VAT	16,20	100%	21,00	100%	

Bron: EUMOFA (uitwerking op basis van interviews met belanghebbenden)

Figuur 23 – Kosten en marges voor "bodemoesters" in Nederland, verkocht in restaurants (EUR/kg, 2021)

Bron: EUMOFA (uitwerking op basis van interviews met belanghebbenden)

6. CONCLUSIE

De toeleveringsketens van oesters in de drie belangrijkste producerende EU-lidstaten zijn verschillend.

Frankrijk is de grootste markt voor oesters in de EU. Het is zowel een grote producent als een grote consument. De productie is aanzienlijk en er is een marktsegmentatie voor hogere kwaliteit dankzij het gebruik van kwaliteitssystemen (Label Rouge en de BGA). Er zijn ook gangbare praktijken onder producenten om de producten te sorteren op maat en kwaliteit.

De Ierse markt is klein, hoewel het land de op één na grootste producent in de EU is. De productie is daarom gericht op de export, met de EU als de belangrijkste markt, terwijl de Aziatische markten de hoogste prijzen opleveren. Een aanzienlijk deel van de Ierse productie wordt geëxporteerd zonder te worden gezuiverd, gesorteerd of verpakt (d.w.z. bulk).

Nederland is ook een kleine markt voor oesters met een kleine nationale consumptie. Er is echter een aanzienlijke verwerkings- en verpakkingsactiviteit, aangezien zowel nationale als in bulk geïmporteerde producten worden verwerkt en verpakt voordat ze worden geëxporteerd.

De analyse van de prijstransmissie betrof op de volgende producten:

- **Frankrijk:** oesters onder BGA verkocht in supermarkten.
- **Ierland:** 1) speciale oesters van hoge kwaliteit, geproduceerd in Ierland en in bulk geëxporteerd naar Frankrijk; 2) speciale oesters van hoge kwaliteit, geproduceerd in Ierland en verpakt geëxporteerd naar China.
- **Nederland:** oesters verkocht in restaurants.

De prijzen af-kwekerij (of importprijs in Nederland) variëren van 1,80 EUR/kg tot 5,50 EUR/kg, afhankelijk van maat en kwaliteit. De prijzen af-kwekerij die in dit rapport voor Ierland worden vermeld, zijn hoger dan in andere landen, daar ze gelden voor speciale oesters van hoge kwaliteit die volgens de producenten tot 6,00 EUR/kg kunnen worden verkocht in de af-kwekerij-fase. De detailhandelsprijs (excl. btw) van oesters varieert van 6,58 EUR/kg in Frankrijk tot 19,32 EUR/kg in Nederland. De prijzen van Ierse oesters op de exportmarkt vertonen significante verschillen afhankelijk van de bestemming: Ierse verpakte oesters worden verkocht voor 9,50 EUR/kg op de Franse markt (fase af-verpakker) en voor 11,50 EUR/kg op de Chinese markt (af-groothandelaar).

Gezien het verschil tussen de drie bestudeerde toeleveringsketens (interne markt voor Frankrijk en Nederland en exportmarkt voor Ierland), worden onderstaande overzichtstabellen afzonderlijk gegeven voor Frankrijk en Nederland (Tabel 46) en voor Ierland (Tabel 47).

Tabel 46: Synthese van de prijsstructuuranalyse in Frankrijk en Nederland (EUR/kg, nominale waarde)

LS	Frankrijk	Nederland	
Product	Geproduceerd in FR	Geproduceerd in NL	Geïmporteerd uit FR
Verkoopkanaal	Supermarkt	Restaurants	Restaurants
Jaar	2021		
Grondstof: prijs af-kwekerij of importprijs	3,50	1,80	2,50
Groothandelskosten en marges	1,44	6,86	8,15
Groothandelsprijs	5,48	8,66	10,65
Detailhandelskosten en marge	1,10	6,26	8,67
Detailhandelsprijs excl. BTW	6,58	14,92	19,32
Detailhandelsprijs incl. BTW	6,94	16,20	21,00

Bron: EUMOFA

Tabel 47: Synthese van de prijsstructuuranalyse in Ierland (EUR/kg, nominale waarde)

LS	Ierland	
Product	Geproduceerd in IE	Geproduceerd in IE
Verkoopkanaal	Geëxporteerd naar Frankrijk	Geëxporteerd naar Shanghai
Jaar	2021	2019
Grondstof: af-kwekerij	5,50	3,85
Tussenmarge	0,30	-
Internationaal transport	0,22	4,00
Kosten (zuivering, reiniging, verpakking) en marges	1,72	3,15
Verkoopprijs op de markt van bestemming (ex-verpakker / groothandel)	9,50	11,50

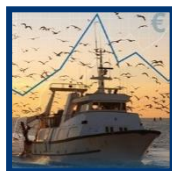
Bron: EUMOFA

7. GEÏNTERVIEWDE BELANGHEBBENDEN

- Frankrijk:
 - Comité National de la Conchyliculture (CNC)
 - Agreste
 - Groupement Qualité Huîtres Marennes Oléron
 - Comité Régional de la Conchyliculture (CRC) Bretagne Nord
 - Oesterproducenten
- Ierland
 - Oesterproducenten
- Nederland
 - Nederlandse Oestervereniging
 - Oesterproducenten

EUM OFA

European Market Observatory for
Fisheries and Aquaculture Products

www.eumofa.eu

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie